

გაეროს ეროვნული საავანტონო აჭარის პილარომატოროლოგიური ობსერვატორიის მონიტორინგის მონაცემები

დღეს მოსალოდნელია ცვალებადი მოღრუბლულობა, უნალექოდ, ცვალებადი მიმართულების ქარი - 10-15 მეტრი წამში, ტემპერატურა სანაპირო და შიდაპოინან რაიონებში - 15-20, მთაში - 7-12 გრადუსი სითბო. ზღვის წყლის ტემპერატურა 17 გრადუსია, ატმოსფერული წნევა - 768 მილიმეტრი. მომდევნო 2 დღეს მოსალოდნელია უნალექო ამინდი.

კრიკოსი N 102

მომავალი წლის ბიუჯეტის პროექტი და 2023-2026 წლების პრიორიტეტების დოკუმენტი განიხილეს

სახალხო დამცველის პოსტზე არჩეული უნდა იყოს კანდიდატი, რომელიც კვალიფიციური უმრავლესობისთვის თანაბრად მისაღები იქნება - უმრავლესობა არც ერთ ფრაქციას არა აქვს, მაგრამ ერთადერთი ფრაქცია, რომლის გარეშეც ომბუდსმენის არჩევა გერ მოხდება, ვახლავა აჭარული ოცნება და ამას ვურადღებდა უნდა მივაქციოთ, - განაცხადა პარლამენტის ბიუროს სხდომაზე პარლამენტის თავმჯდომარე შალვა პაპუაშვილმა. ოპოზიციის კითხვებზე, თუ რატომ გაჭიანურდა პროცესი, მან აღნიშნა, რომ არა მომენტში იქნება კვალიფიციური უმრავლესობა კანდიდატის გარეშე, კენჭისყრა ჩატარდება.

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლეს საბჭოში კომიტეტების გაერთიანებული სხდომები გაიმართა, რომლებზეც პირველ საკითხებად 2023 წლის რესპუბლიკური ბიუჯეტის პროექტი და 2023-2026 წლების პრიორიტეტების დოკუმენტი განიხილეს. ინფორმაცია აღნიშნულის შესახებ საკანონმდებლო ორგანომ გაავრცელა

საკონსტიტუციო, იურიდიულ და საბროცედურო საკითხთა და აგარულ და გარემოს დაცვის საკითხთა კომიტეტების ერთობლივ სხდომაზე, რომელსაც კომიტეტების თავმჯდომარეები ვლადიმერ მაგლობლიშვილი და ფრიდონ ფუტკარაძე უძღვებოდნენ, ფინანსთა და ეკონომიკის მინისტრმა ჯაბა ფუტკარაძემ მომავალი წლის რესპუბლიკური ბიუჯეტის შესახებ ისაუბრა. წარმოდგენილი კანონის პროექტის თანახმად, 123 მილიონი ლარით განისაზღვრა ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტროს ბიუჯეტი, 13 %-ით იზრდება და 32 მილიონ ლარს აჭარბებს ჩანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს ბიუჯეტი, 15 %-ით იზრდება და 95 მილიონ ლარს შეადგენს განათლების, კულტურისა და სპორტის სამინისტროს ბიუჯეტი.

წლის ბიუჯეტის სამი კვარტალის შესრულების ანგარიში.

საგარეო ვალთან დაკავშირებით ქვეყანას აქვს დიდი პროგრესი - მიმდინარე წელს საგარეო ვალი ჩამოსცდება 40%-იან ნიშნულს, - ამის შესახებ საქართველოს ფინანსთა მინისტრმა ლაშა ხუციშვილმა მთავრობის სხდომის შემდეგ განაცხადა. როგორც მან ასევე აღნიშნა, აქამდე ქვეყნის საგარეო ვალმა 60%-იან ნიშნულს გადააჭარბა. დაახლოებით 20 პროცენტული პუნქტით იქნება შემცირება, რაც ნიშნავს იმას, რომ მნიშვნელოვნად მოხდა ამ მიმართულებით კონსოლიდაცია, - განაცხადა ხუციშვილმა. ამასთან, მისივე თქმით, ეკონომიკური ზრდის ტენდენცია ნარჩუნდება - მიმდინარე წელს 9 თვეში 10,2 %-იანი ზრდა არის დაფიქსირებული.

სოფლის მეურნეობის მიმართულებით კანონპროექტით გათვალისწინებულ პროგრამებზე ისაუბრა სოფლის მეურნეობის მინისტრმა ზაზა შავაძემ. მისი განცხადებით, უწყების ბიუჯეტი 30 %-ით იზრდება და 27 მილიონ 280 ათასი ლარით განისაზღვრება.

ამავე სხდომაზე განიხილეს და ცნობად მიიღეს ფინანსთა და ეკონომიკის და სოფლის მეურნეობის მინისტრების მიერ წარმოდგენილი 2022

წლის ბიუჯეტის სამი კვარტალის შესრულების ანგარიში.

უმაღლესი საბჭოს ჩანმრთელობის დაცვისა და სოციალურ საკითხთა და ადამიანის უფლებათა დაცვის საკითხთა კომიტეტების გაერთიანებულ სხდომაზე, რომელსაც კომიტეტების თავმჯდომარეები - ილია ვერძაძე და ცოტნე ანანიძე უძღვებოდნენ, ფინანსთა და ეკონომიკის მინისტრმა განაცხადა, რომ პირველად რეგიონის ისტორიაში, რესპუბლიკური ბიუჯეტი 507 მილიონი ლარია, ამასთან, ჯაბა ფუტკარაძის თქმით, მოსალოდნელია საბიუჯეტო პარამეტრების გაზრდა.

ჩანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მიმართულებით მომავალი წლისთვის გათვალისწინებული პროგრამა შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთათვის, რომელიც მისმა ავტორმა - მაია ქათამაძემ წარადგინა. ორივე კომიტეტის გადაწყვეტილებით, რეკომენდაცია ყველა შესაბამის უწყებას გადაეგზავნება.

სხდომაზე კიდევ ერთ პეტიციაზე იმსჯელეს ადამიანის უფლებათა დაცვის საკითხთა კომიტეტის წევრებმა. „აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ტერიტორიაზე არსებული მუსლიმური საკულტო ნაგებობების კანონით დადგენილი წესით აღრიცხვის, შესწავლის და სარეაბილიტაციო სამუშაოების ჩატარების შესახებ“ პეტიცია მისმა ავტორმა - ნესტან ანანიძემ წარმოადგინა. სხდომაზე გამოთქმული მოსაზრებების გათვალისწინებით, პეტიცია შესაბამის უწყებებს გადაეგზავნება.

18 ნოემბერს, პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე, ინტერპელაციის წესით, პრემიერ-მინისტრს, საგარეო საქმეთა მინისტრსა და განათლების და მეცნიერების მინისტრს მოუსმინენ. ინტერპელაციის საკითხი პლენარული სხდომის დღის წესრიგში ასახულია. პარლამენტის ბიუროს გადაწყვეტილებით, თითოეულ მათგანთან საინტერპელაციო დროდ სამი საათი განისაზღვრა. ირაკლი ღარიბაშვილი, ილია დარჩიაშვილი და მისეილ ჩხენკელი საპარლამენტო ოპოზიციამ ინტერპელაციის წესით სექტემბერში დაიბარა, თუმცა საგარეო ვიზიტების გამო, მათი აღნიშნულ ფორმატში მოსმენა ნოემბრისთვის გადაიდო.

«ბედნიერი ვიქნები თუ სოციალური მინისტრი და სოფლის მეურნეობის მინისტრის დადებითი სკანდალს შევხვდებით»

პროკლამას ეხვევა და მოსახლეობას მიიღებს დიდ შეშინებას, თუმცა...

„ნაციონალური მოძრაობის“ თავმჯდომარის არჩევნებზე წინასწარ იქნება ამომრჩევლების დარეგისტრირება, რათა კონკრეტულმა ჯგუფებმა დარეგისტრირებულ ადამიანებს შორის გამოავლინონ „ბოტები“, „ტროლები“ ან ის ადამიანები, რომლებსაც არაფასადი ზეგავლენის მოხდენის სურთ ამ პროცესზე, - ამის შესახებ „ნაციონალური მოძრაობის“ წევრმა გიორგი ბარამიძემ განაცხადა. როგორც ცნობილია, ენმ უახლოეს მომავალში პარტიის თავმჯდომარის არჩევნების ჩატარებას გეგმავს. რამდენიმე კანდიდატურა უკვე დასახელებულია.

გამოირჩა ბაზეთი «აჭარა»!

ვისაც სურს მიიღოს მაქსიმალურად ზუსტი ინფორმაცია და ობიექტური ანალიზი არა მარტო ჩვენი რეგიონის, სრულიად საქართველოს პოლიტიკური, ეკონომიკური, სოციალური და კულტურული ცხოვრების მთავარი მოვლენების შესახებ, შესაბამისი თხოვნით მიმართოს სადისტრიბუციო ორგანიზაციას «ბათუმი ექსპრესი» (ქ. ბათუმი, ჭავჭავაძის ქ. №90, ტელ: 555 86 12 21). მისი დახმარებით თქვენს მისამართზე მიიღებთ გაზეთ «აჭარის» ყოველ მომდევნო ნომერს. გამოიწერეთ და ითანამშრომლეთ გაზეთ «აჭარასთან»!

ჩვენთვის ძვირფასია თითოეული თქვენგანის აზრი!

წამოჭრილი პრობლემების შემთხვევაში დაგვიკავშირდით: 577 20 43 55.

გამოირჩა ბაზეთი «აჭარა»!

ბათუმმა მსოფლიოს სწრაფად მზარდი ტურისტული მიმართულების ტიტული მოიპოვა

ხატია იაშვილი 555 18 48 88

ტურიზმის ოსკარი ზღვისპირა რეგიონს - ბათუმს მსოფლიოს სწრაფად მზარდი ტურისტული მიმართულების ტიტული მოიპოვა

World Travel Awards-ის ევროპის კონკურსის შემდეგ, მსოფლიოს დაჯილდოების ცერემონიაზე ისეთი ქვეყნების ქალაქებს გაუწია კონკურენცია, როგორებიცაა საფრანგეთი, იაპონია, კოლუმბია, მექსიკა, ლაოსი, ურუგვაი, ბულგარეთი და ჩრდილოეთ ირლანდია.

ლონისძიებმა, რომელშიც ასობით ნომინაცია და ათასობით ნომინანტი კონტინენტებისა და ქვეყნების მიხედვით სხვადასხვა კატეგორიაში იყო გადანაწილებული, ომანის დედაქალაქ მუსკატში ჩატარდა.

„World Travel Awards“-ის დაჯილდოების ცერემონიაზე, სადაც მსოფლიოს საუკეთესო ტურისტული მიმართულებები, ქვეყნები, სასტუმროები, ტურისტული სააგენტოები, ტურისტული სააგენტოები, ტურისტული სააგენტოები

ომანი, ტურისტული ატრაქციები და სატრანსპორტო კომპანიები იყო წარმოდგენილი, ბათუმი პირველად იყო ნომინირებული. ცნობისთვის, ბათუმი „World Travel Awards“-ის ევროპის სწრაფად მზარდი ტურისტული მიმართულების ტიტული

ის უფროსმა თინათინ ზოიძემ განაცხადა, რომ ეს იყო შანსი, ბათუმის მსოფლიო რუკაზე მოსანიშნად.

- ბათუმის მსოფლიოს სწრაფად მზარდ ტურისტულ მიმართულებად ნომინირება ძალიან დიდი და მნიშვნელოვანი განაცხადია ჩვენი ქალაქისა და ქვეყნისთვის. მსოფლიოს სხვადასხვა კონტინენტების ტურისტული მიმართულებების გვერდით ბათუმის წარდგენა, კიდევ უფრო ხელს შეუწყობს ჩვენი ქვეყნის ცნობადობის გაზრდას და ბათუმის, როგორც მრავალფეროვან ტურისტულ მიმართულებად პოპულარიზაციას. მთელი მსოფლიოდან ტურიზმის ძირითადი მოთამაშეები და ბიზნესის წარმომადგენლები ომანში, „World Travel Awards“-ის დაჯილდოების ღონისძიებაზე შეიკრიბებიან, სადაც კიდევ ერთხელ გვეძლევა შანსი ბათუმი მონიშნოს მსოფლიო რუკაზე, - განაცხადა თინათინ ზოიძემ.

მთავრობის გადაწყვეტილებით, თხილის წარმოების ხელშეწყობის პროგრამა იწყება

ხატია იაშვილი 555 18 48 88

საქართველოს პრემიერ-მინისტრის განცხადებით, მთავრობის გადაწყვეტილებით, თხილის წარმოების ხელშეწყობის პროგრამა იწყება

ამის შესახებ ირაკლი ღარიბაშვილმა მთავრობის სხდომაზე განაცხადა. როგორც მან აღნიშნა, პროგრამა ითვალისწინებს თხილის პირველადი წარმოების ხელშეწყობას თხილის მოვლა-მოყვანისთვის საჭირო საქონლის ღირებულების სუბსიდირების გზით.

„ძალიან ბევრი ჩვენი თანამოქალაქე ჩართულია ამ სექტორში, თხილის წარმოებაში. სამწუხაროდ, ფაროსანას ნეგატიური ეფექტი ჯერ კიდევ არის წარმოდგენილი, თუ არ ვცდებით, 2017 წელს შემოვიდა ფაროსანა და გამოიწვია თხილის წარმოების ძალიან დიდი კლება. მოგეხსენებათ, წელსაც მაინცდამაინც კარგი მოსავალი არ იყო. ხარისხი იყო შედარებით გაუარესებული, ამას ემატება ის, რომ მოთხოვნა შემცირებული და ფასები დაკლებულია მსოფლიოში მიმდინარე ეკონომიკური კრიზისიდან გამომდინარე. ამ

იტომ, ჩვენ ამ ყველაფრის გათვალისწინებით, გადავწყვიტეთ, წავახალისოთ და ხელი შევუწყუთ ამ სექტორში მომუშავე ფერმერებს და ფიზიკურ პირებს, რომ მაქსიმალურად დავეხმაროთ“, - განაცხადა ღარიბაშვილმა.

მთავრობის მეთაურმა რთველზეც ისაუბრა და აღნიშნა, რომ დაახლოებით 250 მლნ ლარი შევიდა კახეთის რეგიონში.

„პროგრამა ითვალისწინებს თხილის პირველადი წარმოების ხელშეწყობას თხილის მოვლა-მოყვანისთვის საჭირო საქონლის ღირებულების სუბსიდირების გზით. ამისთვის, პირველ ეტაპზე, გამოვყოფთ დაახლოებით 20 მლნ ლარს. ჩვენ მაქსიმალურად უნდა დავხმაროთ ყველა იმ ადამიანს, ვინც ჩართულია ამ სექტორში. განსაკუთრებით სამეგრელოში, ძალიან ბევრი ადამიანია ამ სექტორში ჩართული და სჭირდებათ მაქსიმალური მხარდაჭერა, ისე, როგორც ვენმარებით რთველს, ყურძნის წარმოებას და ა.შ. მინდა ვთქვა, რთველი წარმატებით დასრულდა, დაახლოებით 250 მლნ ლარი შევიდა კახეთის რეგიონში. მინდა, მაღლობა გადავუხადო ოთარ შამუგიას, რომელმაც წარმატებით ჩატარა რთველი და ყველა იმ უწყებას, რომელიც ჩართული იყო ამ პროცესში“, - განაცხადა პრემიერმა.

ზურაბ ჯაფარიძე, ელენე ხოშტარია და გიორგი ვაშაძე ბათუმში მოსახლეობას შეხვდნენ

ხატია იაშვილი 555 18 48 88

„გირჩი - მეტი თავისუფლების“, პარტია „დროას“ და „სტრატეგია აღმაშენებლის“ ლიდერებმა ბათუმში ადგილობრივ მოსახლეობასთან შეხვედრა გამართეს

სამი ოპოზიციური პარტიის წარმომადგენლებმა განაცხადეს, რომ „ქვეყანა რუსეთის ჭაობისკენ“ მიემართება, ხელისუფლება კი არ ცდილობს ევროკომისიის მიერ შეთავაზებული 12 პუნქტის შესრულებას და ახშობს ქვეყნის ევროპულ პერსპექტივას.

ზურაბ ჯაფარიძის, ელენე ხოშტარიას და გიორგი ვაშაძის შეფასებით, სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანია მოსახლეობის გამოფხიზლება და დიდი ერთობის შექმნა, რომელიც ხელისუფლებაში პროდასავლურ ძალებს მოიყვანს.

„საქართველოს მოსახლეობის 80 პროცენტი პროდასავლელია, მაგრამ ხელისუფლებაში მყოფ პაროუსულ უმცირესობას სურს, ქვეყანა ჩაძიროს რუსულ ჭაობში. ჩვენი ეს შეხვედრები, რომელიც ყველა ქალაქსა და რაიონში შეიძლება მიმდინარეობდეს, პუნქტში გაიმართება, ემსახურება ერთადერთ მიზანს, - მოსახლეობის გამოფხიზლებას და დიდი ერთობის შექმნას, რომელიც შეძლებს ქვეყანა ევროპულ რეალურ დაბრუნებაში“, - განაცხადა გიორგი ვაშაძემ.

„საქართველოს მოსახლეობის 80 პროცენტი პროდასავლელია, მაგრამ ხელისუფლებაში მყოფ პაროუსულ უმცირესობას სურს, ქვეყანა ჩაძიროს რუსულ ჭაობში. ჩვენი ეს შეხვედრები, რომელიც ყველა ქალაქსა და რაიონში შეიძლება მიმდინარეობდეს, პუნქტში გაიმართება, ემსახურება ერთადერთ მიზანს, - მოსახლეობის გამოფხიზლებას და დიდი ერთობის შექმნას, რომელიც შეძლებს ქვეყანა ევროპულ რეალურ დაბრუნებაში“, - განაცხადა გიორგი ვაშაძემ.

„საქართველოს მოსახლეობის 80 პროცენტი პროდასავლელია, მაგრამ ხელისუფლებაში მყოფ პაროუსულ უმცირესობას სურს, ქვეყანა ჩაძიროს რუსულ ჭაობში. ჩვენი ეს შეხვედრები, რომელიც ყველა ქალაქსა და რაიონში შეიძლება მიმდინარეობდეს, პუნქტში გაიმართება, ემსახურება ერთადერთ მიზანს, - მოსახლეობის გამოფხიზლებას და დიდი ერთობის შექმნას, რომელიც შეძლებს ქვეყანა ევროპულ რეალურ დაბრუნებაში“, - განაცხადა გიორგი ვაშაძემ.

„საქართველოს მოსახლეობის 80 პროცენტი პროდასავლელია, მაგრამ ხელისუფლებაში მყოფ პაროუსულ უმცირესობას სურს, ქვეყანა ჩაძიროს რუსულ ჭაობში. ჩვენი ეს შეხვედრები, რომელიც ყველა ქალაქსა და რაიონში შეიძლება მიმდინარეობდეს, პუნქტში გაიმართება, ემსახურება ერთადერთ მიზანს, - მოსახლეობის გამოფხიზლებას და დიდი ერთობის შექმნას, რომელიც შეძლებს ქვეყანა ევროპულ რეალურ დაბრუნებაში“, - განაცხადა გიორგი ვაშაძემ.

რომლის „სტრატეგია აღმაშენებლის“, „გირჩი - მეტი თავისუფლების“ და „დროას“ ლიდერები ამბობენ, რომ მიუხედავად კოლეგების მხრიდან კრიტიკისა, ისინი მზად არიან მხარეებთან მსჯელობისთვის, მათ შორის, ოპოზიციონერ კოლეგებთან, რომლებიც მათი გაერთიანების იდეას არ ემხრობიან. მათი თქმით, მთავარი ახლა ერთიანობაა.

- პროევროპული ერთიანობა გადაარჩენს დღეს საქართველოს. ევროკავშირი ეს არის როგორც უსაფრთხოება და მშვიდობა და ასევე, ეს არის ეკონომიკური კეთილდღეობა. ამისთვის გვინდა ერთიანობა“, - აცხადებს პარტია „სტრატეგია აღმაშენებლის“ თავმჯდომარე გიორგი ვაშაძე.

მმართველ გუნდში კი ამბობენ, რომ მათი ოპონენტების პოლიტიკური მიზნები ეროვნული ინტერესებისგან შორსაა. როგორც „ქართულ ოცნებაში“ აცხადებენ, ჯაფარიძე-ვაშაძე-ხოშტარიას გაერთიანება მათთვის სერიოზული არ არის.

- მათ ამომრჩეველთან კავშირი პრაქტიკულად დაკარგული აქვთ. მათი „პოლიტიკური მიზნები“ არანაირ შესაბამისობაში არ მოდის არც ეროვნულ ინტერესებთან და არც ჩვეულებრივი მოქალაქის ინტერესებთან. ისინი ძირითადად დაკავებული არიან იმით, დაშლის პროცესში მყოფი, დაუსტებელი „ნაციონალური მოძრაობის“ მემკვიდრეობას თუ ვინ შეიხვედრებს, განსაკუთრებით, ოლიგარქიული დაფინანსების წყაროებს, რომლითაც „ნაციონალური მოძრაობა“ და მისი პროპაგანდისტული მანქანა იკვებებოდა - ვის დაფინანსებს კენერაშვილი და ა.შ. აქედან გამომდინარე, არის ატეხილი ეს ძალიან მძიმე და დაუნდობელი ბრძოლა ოპოზიციისა“, - აცხადებს პარლამენტის საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტის თავმჯდომარე ირაკლი ქადაგიშვილი.

შაბათ-კვირის ქრონიკა

ქობულეთის მუნიციპალიტეტის სოფელ ბობოყვასის მოსახლეობა აქციებს განაგრძობს. ისინი კუთვნილი მიწების დაბრუნებას ითხოვენ. მათ მშვიდობიანი მსვლელობა მოაწყვეს, ამის შემდეგ კი ინვესტორთან შეხვედრა მოითხოვეს, თუმცა მხარეებს შორის კომუნიკაცია არ შემდგარა. ადგილობრივი ხელისუფლებას ზღვისპირა ზოლში 20 ჰა ტერიტორიის გასხვისებაში ადანაშაულებენ. ამბობენ, რომ ტერიტორია მათი წინაპრების საკუთრება იყო და ქონების მართვის სააგენტომ ისე გაასხვისა, რომ მათთვის აზრიც არაფერი უკითხავს. ადგილობრივი ამბობენ, რომ თუ უახლოეს დღეებში მათ ინვესტორი არ შეხვდება, პროტესტი გამწვავდება, ადგილზე გაიშლება კარგები და კომპანიას სამშენებლო სამუშაოების დაწყების შესაძლებლობას არ მისცემენ.

ბათუმის ბოტანიკურ ბაღში არსებულ იაპონურ კუთხეს თავად იაპონელები განაახლებენ. ბაღს ლანდშაფტების სპეციალისტი ტაკეჰირო ნამადა ადავდებს. იაპონელმა სპეციალისტმა ბოტანიკური ბაღის თანამშრომლებს ბაღის მოწყობის სპეციფიკა და იაპონური ჩაის მომზადების ტექნოლოგია გააცნო. იაპონური ბაღის გაშენება მწვანე კონცხზე 1912 წელს დაიწყო. ბაღი ტოშობას ფონდის დაფინანსებით განაახლდება.

„ახალგაზრდა აუდიტორიის ჯილდო“ - აღნიშნული პროგრამის ფარგლებში აჭარის მოსწავლე ახალგაზრდობის სასახლეში 3 საბავშვო ფილმის ჩვენება გაიმართა. ახალგაზრდა ჟურნალისტების მათგან ერთი საუკეთესო ფილმი კენჭისყრის საშუალებით შეარჩიეს. საერთაშორისო ახალგაზრდული კინოფესტივალი „თოხობ“ საქართველოში პროექტს 2020 წლიდან ახორციელებს. 2022 წლიდან „ახალგაზრდა აუდიტორიის ჯილდო“, თბილისის გარდა, 3 ქალაქში ტარდება, პარალელურად 40 ქვეყანაში მიმდინარეობს ფილმების ჩვენება. „ახალგაზრდა აუდიტორიის ჯილდო“ 2012 წლიდან ევროპული კინოს დაჯილდოების ოფიციალური კატეგორიაა, რომლის მიზანია ახალგაზრდა აუდიტორიის წარუდგინოს მათთვის გადაღებული საუკეთესო ევროპული ფილმი.

„დინამო“ ბათუმმა პირველ ადგილზე გადასვლის შანსი ხელიდან გაუშვა. ეროვნული ლიგის 34-ე ტურის შეხვედრაში „დინამო“ ბათუმი საკუთარ მოედანზე წყალტუბოს „სამგურალთან“ 1:2 დამარცხდა. 29-ე წუთზე გოლი პატარაკაცი შეიღობა გავიდა და „სამგურალი“ წინ გავიდა. 48-ე წუთზე ამჯერად მეორე გოლი ნიქაბაძემ გაიტანა. მიუხედავად იმისა, რომ ბათუმელები მთელი მატჩის განმავლობაში უტყვევდნენ, მხოლოდ ერთი გოლის გატანა მოახერხეს. 84-ე წუთზე ზარიამ ერთი გოლი გატანა. „სამგურალის“ მეკარე ლევან შოგნაძემ ამ შეხვედრაში 9 ბურთი მოიგროვა. ამ დროისთვის ეროვნული ლიგის ცხრილის სათავეში 76 ქულით ისევ „დინამო“ თბილისია. 73 ქულა აქვს „დინამო“ ბათუმს და მეორე ჩემპიონის იკავებს. ეროვნული ჩემპიონატის დასრულებამდე 2 ტურია დარჩენილი. ბათუმელები 26 ნოემბერს გასვლაზე „გაგრას“ დაუპირისპირდებიან.

მომზადდა ია შველიძემ

პროფესიული განათლების მიღების მსურველთა რიცხვი იზრდება

მარიამ ბაბაიძე 27 48 93

ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტში პროფესიულ საგანმანათლებლო პროგრამებზე სწავლა დაიწყო.

სტუდენტებს სწავლის დაწყება ბსუ-ის რექტორმა, პროფესორმა მერაბ ხალვაშვიმ, ადმინისტრაციის ხელმძღვანელმა მერაბ დიასამიძემ, პროფესიული პროგრამების ცენტრის დირექტორმა მადონა მიქელაძემ მიულოცეს და ის სახელები და შესაძლებლობები გააცნეს, რომელთაც უნივერსიტეტი მათ სთავაზობს. საზეიმო გახსნაზე, ასევე, სიტყვით გამოვიდნენ ბიბლიოთეკის დირექტორი ტარიელ ებრაელიძე, დამსაქმებლები და კურსდამთავრებულები.

ბსუ-ის პროფესიული პროგრამები დიდი მოთხოვნით სარგებლობს. მიმდინარე წელს 6 პროგრამის 140 ვაკანტურ ადგილზე 400-მდე აპლიკანტი დარეგისტრირდა. 2022 წლის შემდგომის სემესტრისთვის მიღება შემდეგ პროფესიული პროგრამებზე გამოცხადდა: საფინანსო სერვისები, ბუღალტრული აღრიცხვა, ინფორმაციის ტექნოლოგიის მხარდაჭერა, სატყეო საქმე, მებაღეობა და საბიბლიოთეკო საქმე.

პროფესიული საგანმანათლებლო პროგრამების მნიშვნელობასა და საჭიროებაზე, ჩვენს კითხვებს უპასუხა ბსუ-ის პროფესიული პროგრამების ცენტრის დირექტორმა მადონა მიქელაძემ.

რა როლი უჭირავს პროფესიულ სასწავლებლებს ქვეყნის განვითარებაში და რამდენად საჭიროა დღეს ეს სასწავლებლები?
- დღეს არავინ დავობს, არც საქართველოში და არც ზოგადად, მსოფლიო მასშტაბით, რომ პროფესიული განათლებას განსაკუთრებული მნიშვნელობა აქვს ქვეყნის ეკონომიკის განვითარებისთვის. რატომ? იმიტომ, რომ კვალიფიცირებული სპეციალისტის საჭიროებას ალიარებს აბსოლუტურად ყველაფერი უნდა მოამზადოს ეს კვალიფიცირებული სპეციალისტი? რა თქმა უნდა, ჩვენმა სფერომ, განათლების სფერომ პირველ რიგში, მაგ-

აზრი განაპირობებს, რომ აუცილებლად იურისტი ან ექიმი უნდა გახდეს. ბუნებრივია, შემდგომ ისინი აღმოაჩენენ, რომ ეს არ არის მათი საქმე და რჩებიან პროფესიის გარეშე და რჩებიან უმუშევრები, დასაქმების ბაზარი კი კვალიფიცირებულ კადრს მოითხოვს. დღეს დიდი კომპანიები ეძებენ სერტიფიცირებულ, დიპლომირებულ სპეციალისტს, იქნება ეს მებაღეობა თუ შემდგომი ელექტრონიკის სპეციალისტს კი მხოლოდ პროფესიული საგანმანათლებლო დაწესებულებები გამოუშვებენ.

|| ბავშვი, რომელსაც არ აქვს საშუალება, მიიღოს უმაღლესი განათლება და თუნდაც ის თანხა - 2250 ლარი გადაიხადოს, აქ მოდის და მოკლე ვადაში, სულ რაღაც 1 წელიწადში უფასოდ ეუფლება პროფესიას, საქმდება და უზნდება საკუთარი შემოსავალი. მაგალითად, მოდიან 10-თვიან საბუღალტრო კურსებზე, ამთავრებენ, იწყებენ ბანკში ან სავაჭრო ობიექტზე მუშაობას, იღებენ ხელფასს და შეუძლიათ, შემდგომ საკუთარი ხელფასით დაიფინანსონ სწავლა უმაღლეს სასწავლებელში

რომ განსაკუთრებულად აქტუალურია ისეთი სპეციალისტების მომზადება, რომლებსაც ვერ ამზადებს უმაღლესი საფეხურის საგანმანათლებლო პროგრამები, ვთქვათ ბაკალავრიატი და მაგისტრატურა. არადა, ყველა ფენის ნაბიჯზე, სადაც არ უნდა წავიდეთ, შევამჩნევთ კვალიფიცირებული კადრების ნაკლებობას, დაწყებული მომსახურების სფეროდან, დამთავრებული მშენებლობის დარგით.

მეტიც, გზა ჩვენს კოლეგებზე, ჩვენს საგანმანათლებლო დაწესებულებებზე გადის. მოდის ჩვენთან, იღებს განათლებას, ხდება სპეციალისტი და შემდგომ უკვე ვუშვებთ დამსაქმებელთან. მეტიც, მისაღები გამოცდებიდან დაწყებული, კვალიფიციაციის მინიჭებით დასრულებული, მთელი ამ პროგრამის შემუშავების პროცესშიც, დამსაქმებელი გვყავს ჩართული და წარმოიდგინეთ, მთელ ამ წაჭვში,

ამიტომ, თუ წარმატებული ქვეყნების მაგალითს გავითვალისწინებთ, აუცილებლად უნდა განვითაროთ პროფესიული განათლების სფერო, რაც შეიძლება მეტი ახალგაზრდა შემოვიყვანოთ პროფესიულ განათლებაში და რაც შეიძლება მეტი მაღალკვალიფიციური კადრი და სპეციალისტი გვყავდეს. ამასთან, როდესაც საუბარია დასაქმების პრობლემაზე, მოსახლეობის სიღარიბეზე, რამდენია საშუალო ფენა, რამდენი ადამიანია პროცენტულად ქვეყანაში სოციალურად დაუცველი, ვფიქრობ, რომ ერთ-ერთი პრობლემა სწორედ ის არის, რომ ადამიანს არ გააჩნია მისი შესაფერისი სამსახური, და ამის მიზეზია ის, რომ მას არ გააჩნია შესაბამისი კვალიფიციაცია. ძალიან ხშირად ბავშვები ამთავრებენ სკოლას და გაუაზრებლად აბარებენ უმაღლეს სასწავლებლებში მშობლების ზეწოლით, ან რჩევით, ან კიდევ საზოგადოებრივი

ჩვენთან ერთად დამსაქმებელი არის სრულად ჩართული. თუ ადრე დამსაქმებელი ეძებდა მზამზარეულ სპეციალისტს, ახლა ასე არ არის. მობრძანდით, ჩვენთან ერთად ჩაერთეთ პროგრამის შემუშავებაში, მოდიფიცირებაში, სტუდენტების შერჩევაში, პროგრამის განხორციელებაში, პრაქტიკული კომპონენტით მათ ბაზაზე ხორციელდება, შემდგომ კვალიფიციაციის მინიჭების პროცესშიც დაგვეხმარეთ და წაიყვანეთ კარგი სპეციალისტი, ამ პროცესს ძალიან დიდი ფინანსური რესურსი ესაჭიროება, ეს არ არის მარტივი და არ არის იაფი. პროფესიული განათლება ძალიან ძვირად ღირებული აღჭურვილობას მოითხოვს, რთულია დამსაქმებლისთვისაც იმიტომ, რომ ხარკი მეტი აქვს და რთულია დაწესებულებებისთვისაც. სწორედ აქ უსუსტად გათვალა სახელმწიფომ და ეს როგორ დააფინანსა. დღეს თუკი რაიმე აღჭურვილობა გავაჩნია და თუ-

კი რაიმე შემოსავალი გავაჩნია ამ კუთხით, სახელმწიფო დიდ დახმარებას გვიწევს. გარდა იმისა, რომ სტუდენტს აფინანსებს ვაუჩერულად, ასევე ადგილობრივი ხელისუფლების ძალიან დიდი მხარდაჭერა გვაქვს, სხვაგვარად ჩვენ ვერ შევძლებდით ამ პროგრამების განხორციელებას და არა მარტო ჩვენ, ვერც სტუდენტი შეძლებდა პროფესიული განათლების მიღებას. აქ სხვადასხვა სოციალური ფენიდან მოდის სტუდენტი. ბავშვი, რომელსაც არ აქვს საშუალება, მიიღოს უმაღლესი განათლება და თუნდაც ის თანხა - 2250 ლარი გადაიხადოს, აქ მოდის და მოკლე ვადაში, სულ რაღაც 1 წელიწადში უფასოდ ეუფლება პროფესიას, საქმდება და უზნდება საკუთარი შემოსავალი. მაგალითად, მოდიან 10-თვიან საბუღალტრო კურსებზე, ამთავრებენ, იწყებენ ბანკში ან სავაჭრო ობიექტზე მუშაობას, იღებენ ხელფასს და შეუძლიათ, შემდგომ საკუთარი ხელფასით დაიფინანსონ სწავლა უმაღლეს სასწავლებელში. სხვა პროფესიები ავიღოთ, თუნდაც მებაღე ან მეფუტკრე, საერთოდ არ არის სავალდებულო, ვიღაცის კერძო კომპანიაში იმუშაო, საკუთარ მეურნეობას მოაწყობა, გეყოლება ფუტკრები, გექნება შემოსავალი და დაიფინანსებ განათლებას. დიდი შესაძლებლობა აქვს პროფესიულ განათლებას და ძალიან მინდა, ეს საზოგადოებამ გაითავსოს, თუმცა ამ მიმართულებით ჯერ კიდევ პრობლემა გვაქვს.

წელს 6 პროგრამის გამოცხადებულ 140 ადგილზე 3-ჯერ მეტი მოთხოვნა იყო, რამ განაპირობა ეს ზრდა პროფესიული განათლების მიმართულებით. აღნიშნეთ, რომ სამწუხაროდ, მშობლების არჩევანის გათვალისწინება უწყვეტ აბიტურიენტებს. ამ რეალობის ფონზე, თქვენთან სწავლების მსურველთა ზრდას რას უკავშირებთ?

საქართველოში სხვადასხვა ფაქტორი მუშაობს. აქ ერთ ფაქტორს ვერ დაგისახელებთ, რატომ გაიზარდა მოთხოვნა პროფესიული სასწავლებლებზე. ერთია, რომ დამსაქმებელი ეძებს კვალიფიცირებულ კადრს და აქცენტს აკეთებს სწორედ დიპლომირებულ

ბაში აზრი, რომ სოფლის მეურნეობის მიმართულებით საუნივერსიტეტო ან თუნდაც პროფესიულ სასწავლებლებში სწავლა სულაც არ იყო საჭირო... თქვენ რას ფიქრობთ ამ საკითხზე?

- სოფლის მეურნეობის დარგს დიდი ცოდნა სჭირდება. თუნდაც მოსავლის მავნებლებისგან დასაცავად. რატომღაც, გვეგონია, რომ თუ ჩვენ ფუტკრის სკას ვიყიდით და ფუტკრის ოჯახს ჩავსვამთ შიგნით, მეფუტკრეობა ვიცით და ჩვენი თავი არის ნატურალური და უმაღლესი ხარისხის. რატომღაც გვეგონია, თუ ჩვენ მოცვის ბალი გავაშენეთ, მოვრწყვით ეს არის საჭიროების. არ არის ასე, სოფლის მეურნეობის დარგებსაც ესაჭიროება კვალიფიცირებული აგრონომი, მეფუტკრე, მებაღე, მცენარეთა დამცველიც და სხვა სპეციალისტები. ეს ყველაფერი კი ფერხვანა დაეხმარება სწორად პროდუქციის მოყვანაში და ეკოლოგიურად სუფთა, ნატურალური, ჯანსაღი პროდუქციის წარმოებაში. არა მარტო მებაღეობა, ჩვენ სატყეო საქმეც გვაქვს აგრარული მიმართულებით და მეფუტკრეობაც. ძალიან მაღე სხვა პროგრამებსაც დავამატებთ და უსუსტად ვიცი, რომ ჩვენ შევძლებთ მნიშვნელოვანი სიტყვა ვთქვათ ამ მიმართულებით რეგონში.

ასხენით მცენარეთა დაცვის მიმართულებით არსებული პრობლემები. ამ მიმართულებით თქვენთან ხომ არ იგეგმება კვალიფიცირებული კადრების გადამზადება?

ჩვენთან მებაღეობის პროფესიული საგანმანათლებლო პროგრამა ხორციელდება უკვე წლებია და მესამე მიღება გვაქვს წელს. საკმაოდ კარგი კონტინგენტი შემოვიდა, მოტივირებული. წელს უკვე იცოდა ყველა აპლიკანტმა, სად და რატომ მიდიოდა. მისაღები გამოცდების ორგანიზება ჩვენ გვევალება - კოლეგებს, და დამსაქმებლები, კომისიებში როცა ისინი დადიან, სასამართლოდ გავიცვინებთ დარჩენილ, რომ წელს აბსოლუტურად ყველა სტუდენტი მოტივირებული მოვიდა. ამ პროგრამის ფარგლებში ვასწავლით სტუდენტებს მცენარეთა დაცვის კომპონენტს, მაგრამ გარდა ამისა, ჩვენ პროფესიული მომზადებისა და გადამზადების პროგრამების ავტორიზაციის საბჭომ მოგვანიჭა უფლება, განვახორციელოთ მოკლე ვადაში პროფესიული გადამზადების პროგრამა, რომელსაც სახელმწიფო აფინანსებს - „მცენარეთა ინტეგრირებული დაცვა“. ეს პროგრამა ჩვენ „მომავლის ფერმერთან“ თანამშრომლობით, საერთაშორისო პროექტის ფარგლებში, აშშ-ის სოფლის მეურნეობის დეპარტამენტის მხარდაჭერით მომზადდება (USDA). საქართველოს წამყვანი ფერმერები და აგრონომები იყვნენ ამ პროგრამაში ჩართული. პროგრამის შემუშავებაში და განხორციელებაშიც რეგიონის წამყვანი აგრონომები და ამ დარგის სპეციალისტები გვყავს ჩართული. ჩვენ უფლება მოვიპოვეთ და ძალიან მაღე მიღებას გამოვაცხადებთ, და მივიღებთ ამ დარგით დაინტერესებულ პირველ 16 მსმენელს... პროგრამა 10-კვირიანია, რაც იმას ნიშნავს, რომ სულ რაღაც 2 თვეში დაახლოებით, სპეციალისტების პირველ ნაკადს გამოვუშვებთ.

შემდეგ მიღება როდის გამოცხადდება და ძირითადად რა მიმართულებით?

გვემბი დიდი გვაქვს. უსუსტი თარიღების დასახელება გამჭვირდება იმიტომ, რომ საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო განსაზღვრავს, მინისტრის ბრძანებით განისაზღვრება რეგისტრაციის ვადებიც, მიღებაც და ზოგადად, სწავლის დაწყებაც. ჩემი გამოცდილებით, დაახლოებით, შემოდის ვთქვა, ეს არის ზაფხულის პერიოდი - რეგისტრაცია ავად და შემდგომ უკვე ისინი გამოცდები - ავისტოს მეორე ნახევარი და სექტემბერი, სწავლას, როგორც წესი, ამ დროს ვიწყებთ. რაც შეეხება ჩვენს გეგმებს, წლების განმავლობაში ვანორციელებდით პროფესიულ საგანმანათლებლო პროგრამებს სექტორის განათლებასა და ფარმაციაში. რეგულაციებში ცვლილებების გამო, მიღევად რეჟიმში გადავიყვანეთ ეს პროგრამები და ახლა ხელახლა ავტორიზაცია ესაჭიროება. ახალ სტანდარტზე დაყრდნობით მოვაშუადეთ ეს პროგრამები და დღე-დღეზე ვაპირებთ მათ წარდგენას ავტორიზაციის განხორციელების უფლების მოპოვების მიზნით ავტორიზაციის საბჭოსთვის. წლების განმავლობაში საკლამდელი განათლების პროფესიულ საგანმანათლებლო პროგრამას ვანორციელებდით, აქაც კანონმდებლობაში და სტანდარტში ცვლილებებმა გვაიძულა, რომ ხელახლა შეგვეშუშავებინა პროგრამა, უკვე ახალ სტანდარტზე დაყრდნობით. უკვე მომზადებულია „აღმზრდელის“ პროფესიული საგანმანათლებლო პროგრამა. თუ დადებითად გადაწყდა საკითხი, ეს 3 პროგრამა აუცილებლად გვექნება.

„ბანკარი ვიქნები თუ სოციალური მუშაკი ვიქნები“ მათი ცხოვრების დადებითობაზე შეხვედრები

ოთარ ცინცაძე 599 85 21 14

გენდერული ბალანსი, მათ შორის ქალ-ისადმი დამოკიდებულება ისევე რჩება თანამედროვეობის ერთ-ერთ მთავარ გამოწვევად. ამ და სხვა საკითხებზე „აქარასთან“ ხულოს მუნიციპალიტეტის ქალთა ოთახის ხელმძღვანელი **ციცინია სოლომონიძე** საუბრობს.

- დღემდე რა გზა გამოიარეთ?
- პროფესიით უფროსი ვარ. აღნიშნული მიმართულებით 4 წელი ვიმუშავე. პროფესიული კარიერა დავიწყე საზოგადოებრივი მუშაობის აჭარის ტელევიზიისა და რადიოს ხულოსა და შუახევის ბიუროში, უფროსი მენეჯერი მუშაობა გავაგრძელე საინფორმაციო სააგენტო „აიპრესში“ მთიანი აჭარის რეპორტიორად, შემდეგ იყო პედაგოგიური გამოცდილება ხულოში, სოფელ ჩაოს საჯარო სკოლაში. 2 წლის განმავლობაში დაწყებითი კლასის მოსწავლეებს ვასწავლიდი ინგლისურ ენას, საგანმანათლებლო საქმიანობას ვაგრძელებდი კოლეჯ „ახალი ტალღის“ ხულოს ფილიალში, ხოლო შემდეგ დავიწყე მუშაობა ხულოს მუნიციპალიტეტის მერიაში მასმენეჯერად და საზოგადოებასთან ურთიერთობის განყოფილებაში, ბოლო 3 თვეა კი მერიაში მუშაობას გენდერის მიმართულებით ვაგრძელებ, პარალელურად, ჩემი ოჯახის მცირე სამეწარმეო საქმიანობაში ვარ ჩართული. მეუღლის ოჯახს ჰქონდა მეორე სახლი, სადაც არავინ ცხოვრობდა და ის საოჯახო ტიპის სასტუმროდ გადავაკეთეთ, ასევე, გავხსენით საოჯახო და სასაჩუქრე მაღაზია.

- რა არის საჭირო, რომ ქალი ლიდერი გახდეს?

- ლიდერს, ისევე როგორც პროფესიონალს, საქმისადმი დამოკიდებულება და ცოდნა გამოარჩევს და არა სქესი. კარგი ლიდერს, გენდერის მიუხედავად, მოსმენის უნარი, ემპათია, გააზრებული გადაწყვეტილების მიღების უნარი უნდა ჰქონდეს. კარგი ლიდერს ასევე უნდა იმ საქმის სიყვარული, რომელსაც ემსახურება. ძალიან რთული, უფრო კი შეუძლებელია, გაუძლო და გაუძღვე ცხოვრებას, თუკი არ გიყვარს საკუთარი პროფესია. ადამიანს თუ უყვარს თავისი საქმე, ამ ყველაფრის მიუხედავად ვრცელდება. გულანთებული და მოტივირებული ადამიანების „კლასტერები“ ყალიბდება.

- რას იტყვით იმ ქალების დამსახურებაზე ქვეყნის და მათ შორის ხულოს მუნიციპალიტეტის წინაშე, რომლებიც თქვენამდე მმართველობით ორგანოებში, განათლების სისტემაში, კულტურის სფეროში საქმიანობდნენ, სპორტში მიღწევები ჰქონდათ?

- ყველაზე დიდი მიღწევები სწორედ ჩვენამდე მოღვაწე ქალებს ჰქონდათ, რომლებიც ჩემთვის მოტივაციის წყაროა, მაგალითად, ეთერ დეკანაძე „საპატიო ხულოელი“, რომელმაც დიდი სიტყვა თქვა ხულოს კულტურის ისტორიაში. ასეთები მრავალი იყვნენ, არიან და იქნებიან ხულოში.

- ყოველ ეპოქაში ხულოელი დედა მრავალშვილიანობით იყო გამოირჩეული, ამ ეტაპზე მუნიციპალიტეტის ხელმძღვანელობასთან ერთად რა კეთდება მათი უფლებების დასაცავად, სოციალური მდგომარეობის გასაუმჯობესებლად?

- ხულოს მუნიციპალიტეტის მერიაში მოქმედებს პროგრამა, რომლის მიხედვითაც მრავალშვილიანი ბავშვთა ოჯახებისთვის (18 წლამდე ასაკის ბავშვები) ერთჯერადი ფინანსური დახმარება გაიცემა. წელიწადში ერთხელ 1000 ლარის დახმარებას ითვალისწინებს. ქალთა ოთახის ერთ-ერთი პრიორიტეტული მიმართულება სწორედ ქალების და განსაკუთრებით, მრავალშვილიანი დედების დახმარებაა, ადგილობრივი მუნიციპალიტეტებსა და მერებს ჯარიმის გამოწერის უფლებამოსილება არ აქვთ. მათ შეუძლიათ შესაბამისი ოქმით სასამართლოს მიმართონ, სადაც მოსამართლე, განხილვის შემდეგ, დაადგენ ექვემდებარება თუ არა დაჯარიმებას ესა თუ ის კონკრეტული შემთხვევა.

„ქალთა ოთახი მიმდინარე ეტაპზე 15 ადამიანს დაეხმარა საგრანტო პროგრამის შედეგად. აქედან 9 იდეამ გაიმარჯვა. სამუშაო რეზიუმე, CV (შევსება) და სამოტივაციო წერილი დავაწერინეთ 10 ადამიანს. ჩვენ მიერ მოძიებული ვაკანსიით და შუამდგომლობით დასაქმდნენ 2 ადამიანი, ორივე - სოციალურად დაუცველი. ჩვენ მუდმივ რეჟიმში ვიძიებთ ვაკანსიებს და ვუზიარებთ ქალებს

ბის გაძლიერება.

- ქალების კარჩაკეთილობა, საზოგადოებისაგან იზოლაცია ისტორიის კუთვნილება გახდა, თუმცა ერთიანი შემთხვევები მაინც შეინიშნება. ამ მიმართებით რა აქტივობები გაქვთ ჩაფიქრებული?

- ქალთა ოთახი აქტიურ რეჟიმში ატარებს სწავლებებს სწორედ ამ მიმართულებით, ასევე, გენდერული საბჭოს წევრებთან ერთად გავდივართ სხვადასხვა სოფელში, ვხვდებით ქალებს, ვცნობთ მათ პრობლემებს, ვისმენთ წინადადებებს და ვახდენთ შესაბამის რეაგირებას. იყო დრო, როცა სოფლის საერთო კრებებს ქალები საერთოდ არ ესწრებოდნენ, ახლა კიდეც ესწრებიან და მათ ინიციატივებსაც გვთავაზობენ. უფრო მეტიც - ვიცი ქალების თემში ლიდერებად ჩამოყალიბების რამდენიმე შემთხვევა, ისინი მუშაობენ საინიციატივო საკითხებზე და ბევრ სასიკეთო საქმესაც აკეთებენ.

- 80-85 წლის წინ ხულოში თითქმის ჩამოსთვლილი იყვნენ საზოგადოების აქტიური წევრი ქალები. ახლა როგორია ამ მხრივ საქმე?

- უნდა აღინიშნოს, რომ აქტიური ქალების სტატისტიკა ბოლო წლებში მზარდია. უფრო ზუსტად, თუ აღვნიშნავთ ქალებს დასაქმებულს ითხოვდნენ განათლების სფეროებში, ბოლო წლებში ისინი ყველა უწყებაში გვევლინებიან. მათი რაოდენობა განსაკუთრებით გაიზარდა წარმომადგენლობით და აღმასრულებელ ორგანოებში. მართალია, ჯერჯერობით ცოტა, მაგრამ ქალები მენეჯერულ პოზიციებზეც გამოჩნდნენ და მამაკაცებზე არანაკლებად ართმევენ თავს მათზე დაკისრებულ მოვალეობას.

- ქვეყნის 40-მდე ქალაქსა და მუნიციპალიტეტში ბოლო 30-35 წლის განმავლობაში 10 ათასამდე ოჯახი გადავიდა. როგორია მათთან კონტაქტები?

- მიგრაციული პროცესებს ვერ გავქვევით. მართალია, გული შემტკივა ახალგაზრდა თაობა რომ ქალაქში სასწავლებლად მიდის და უკან აღარ ბრუნდება. ვცდილობ მათთან ურთიერთობა არ შეწყვეტილი. სოციალური ქსელი უკვე ამის შესაძლებლობას იძლევა, თუმცა მიხარია, რომ ბოლო წლებში არის უკან დაბრუნების შემთხვევებიც, რასაც, ვფიქრობ, სოფლის გაძლიერების პრო-

გრამებმა შეუწყო ხელი.

- ამ ეტაპზე ხულოს ეკონომიკა და კულტურა დინამიკურად ვითარდება. რა როლს ასრულებენ ამაში ქალები?

- ამ შემთხვევაში ქალებს მთავარი როლი აქვთ, რადგან ბოლო წლებში ხულოს ეკონომიკურ გაძლიერებაში მათ დიდი წვლილი შეიტანეს - წამოიწყეს მცირე ბიზნესები, დასაქმდნენ მოქალაქეები. განსაკუთრებით მინდა აღვნიშნო სოფლად მცხოვრები ქალების როლი, რომლებმაც სამეწარმეო საქმიანობას მიჰყვეს ხელი. ზოგმა სოფლის მეურნეობა აირჩია საამისოდ, ზოგმა სასტუმროს საქმე. მათ მიერ შექმნილი მატერიალური დოვლათი აძლიერებს როგორც მუნიციპალიტეტს, ასევე სახელმწიფოს და ეს ძალიან გვახარებს.

- ქალთა ოთახი, მუნიციპალიტეტის ხელმძღვანელობასთან ერთად, როგორ ზრუნავს ჯარბი შრომითი რესურსის, მეტწილად ქა-

ლების დასაქმებისთვის?

- ქალთა ოთახი მიმდინარე ეტაპზე 15 ადამიანს დაეხმარა საგრანტო პროგრამის შედეგად. აქედან 9 იდეამ გაიმარჯვა. სამუშაო რეზიუმე, CV (შევსება) და სამოტივაციო წერილი დავაწერინეთ 10 ადამიანს. ჩვენ მიერ მოძიებული ვაკანსიით და შუამდგომლობით დავასაქმეთ 2 ადამიანი, ორივე - სოციალურად დაუცველი. ჩვენ მუდმივ რეჟიმში ვიძიებთ ვაკანსიებს და ვუზიარებთ ქალებს.

- ქალთა ოთახის ხელმძღვანელად მოსვლიდან დღემდე რამდენიმე აქტივობა გამოართვთ. ყველაზე მეტად რომელი დაგამახსოვრდა?

- ხულოს მუნიციპალიტეტის მერიის ქალთა ოთახმა მიმდინარე წელს წარადგინა ერთი ინიციატივა „18 წლამდე ბავშვებზე საკურორტო ვაუჩერის შესახებ“, ასევე მიმდინარე ეტაპზე მუშაობს სამ ახალ პროექტზე. ქალთა ოთახის ჩართულობით, ინიციატივითა და ორგანიზებით, ბოლო 5 თვის განმავლობაში ჩატარდა 26 სემინარი, რომლებზეც 803-მა ადამიანმა საჭირო თემებზე ცოდნა მიიღო. ყველაზე ახალგაზრდა და ყველაზე უხუცესი თერთმეტ მემთეურ ქალს გადაეცა ფასიანი ვაუჩერები, ასევე, დაჯილდოვდნენ ქალთა ოთახის ახალგაზრდა მოხალისეები სერტიფიკატებით, წიგნებით, სხვადასხვა ფასიანი საჩუქრით. შუამდგომლობა გავუწიეთ მრავალშვილიან, სოციალურად დაუცველ დედებს ბავშვების ტანსაცმელი უზრუნველყოფაზე. ქალთა ოთახის ჩართულობით სხვადასხვა ორგანიზაციასთან მიმართვის საფუძველზე შშმ გოგონას, რომელიც დასაქმებულია სილამაზის სალონში, გადაეცა სამუშაო ადგილი ხულოსში, ჩვენი ჩართულობით ძალიანობის მსხვერპლ 2 მცირეწლოვანი შვილის დედას დაენიშნა უფასო ფსიქოლოგიური მომსახურება ბავშვებისათვის. ამ ეტაპზე შევიძინეთ სამზარეულოს აქსესუარების ნაკრები (11 ერთეული), რომელსაც წინასაახალწლო დღეებში გადავცემთ ბენეფიციარებს. ფონდ „აილქნისგან“ ველოდებით ზამთრის ტანსაცმელს, რომელსაც გადავცემთ შესაბამის ბენეფიციარებს. ბოლო 5 თვის განმავლობაში ქალთა ოთახის ფრენტიერებზე მომზადდა 53 პოსტი - ხოლო 7 სიუჟეტი გადაეცა სტელევიზიო ეთერში. ქალთა ოთახმა

ბოლო 5 თვის განმავლობაში ჩვენი ბიუჯეტით მოიწვია კვალიფიციური ტრენინგები და ისეთ საკითხებზე ჩატარა სემინარები, როგორებიცაა: ნაადრევი ქორწინება და მისი შედეგები; გენდერული ბიუჯეტირება; როგორ ვებრძოლოთ სტრესსა და დეპრესიას; მშობლისა და შვილის ურთიერთობები; შექმენი ლიდერი საკუთარი თავისაგან; ბიზნესის მართვა ციფრული ტექნოლოგიებით; ოჯახური ურთიერთობები; პიროვნული უნარ-ჩვევების განვითარება. ისინი 2023-მა ადამიანმა მოისმინა. ასევე, არასამთავრობოებთან კომუნიკაციით და ქალთა ოთახის ორგანიზებით, ჩატარდა 18-მდე სემინარი შემდეგ საკითხებზე: „ქალთა ქონებრივი უფლებები საოჯახო და მემკვიდრეობით სამართალში“, „ქალების სამეწარმეო შესაძლებლობების გაძლიერება მთიან აჭარაში“, „შშმ ქალებისა და ბავშვების უფლებები და საჭიროებები“, „სოფლად მცხოვრები ქალების გააქტიურება“, რომლებიც 600-მდე ადამიანმა მოისმინა. გვქონდა გასვლითი შეხვედრები სხვადასხვა სოფელში, სამთო იალღებზე და სხვადასხვა სამეწარმეო ობიექტზე. ანალოგიური შეხვე-

დრები გვქონდა მუნიციპალიტეტის ფარგლებს გარეთაც, მაგალითად, ქუთაისში, მაჭახელაში, შუახევიში, ბათუმში, ჩაქვიში და ასე შემდეგ. გასვლითი შეხვედრებზე ვხვდებოდით მოსახლეობას, ვისმენდით და ვიკვლევდით ქალთა პრობლემებს.

- თუ გაიხსენებთ ოჯახს, სადაც მრავალი შვილი იზრდება და თქვენმა მცდელობამ დედას ტვირთი ნაწილობრივ შეუმსუბუქა?

- მსგავსი შემთხვევა ხშირია, რადგან სწორედ ამ მიმართულებით ვმუშაობთ. ხშირად გვიწევს შუამდგომლობა სხვადასხვა უწყებაში მრავალშვილიანი დედების მომართვისათვის საფუძველზე.

- პირადი მავალით ყოველთვის გადაამდებია. უფლის ნებით, რამდენი შვილის გაჩენას აპირებთ?

- მე სამს ვისურვებდი.

- მეგობრობა ვისთან უკეთ გამოგდით?

- მეგობრობას არც ასაკი გააჩნია, არც სქესი, არც თანამდებობრივი სტატუსი.

- ასაკის მიუხედავად რამდენიმე სფეროში მუშაობა გხვდათ წილად, რომელი უფრო საინტერესო და სახალისოა?

- ჩემი სამსახურები განსხვავებული და ერთმანეთზე უფრო საინტერესო იყო, თუმცა ყველას აქვს საერთო - აქტიური რეჟიმით მუშაობა... მოღვაწეობა საშუალება არ მაქვს, რაც ყველაზე მეტად მომწონს. თუმცა ბავშვებთან მუშაობა მათთან ურთიერთობა მაინც უფრო გულწრფელი, მრავალფეროვანი და განსხვავებული იყო.

- არჩევთ პროფესიას ზურგი სამუდამოდ შეაქციეთ?

- ყოველი უფროსი არ არსებობს და შესაბამისად, არც სამომავლოდ გამოვრცხვავ რაიმეს.

- წლების შემდეგ, რა ადგილს დაიჭირს თქვენს მემუარებში ქალთა ოთახი საქმიანობა?

- ერთ-ერთი განსაკუთრებული ნაწილი იქნება, დავწერ აქ მიღებულ გამოცდილებებზე და გაცნობილ ადამიანებზე. განსაკუთრებით კი მემსახურება ის ქალები, ვის თვალშიც უამრავ ფრაგმენტს ვკითხულობ, ბედნიერი ვიქნები თუ ცოტათი მაინც შევძლებ მათი ცხოვრების დადებითობის შეცვლას, ამისათვის ჩემი შესაძლებლობების მაქსიმუმს გავაკეთებ.

მუნიციპალიტეტის უფლებამოსილება გაიზარდა

ლაპარაკია „ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსით“ გათვალისწინებულ კონკრეტულ სამართალდარღვევებზე.

კანონის პროექტი, რომელიც პარლამენტის იურიდიული საკითხთა კომიტეტმა პირველი მოსმენით განიხილა, ითვალისწინებს ცალკეული ადმინისტრაციული სამართალდარღვევისათვის ადმინისტრაციული სახდელის შეფარდებაზე უფლებამოსილი პირის ცვლილებას და ერთეულ შემთხვევაში სამართალდარღვევისათვის პასუხისმგებლობის ზომის განსაზღვრას.

როგორც პროექტის ერთ-ერთმა ინიციატორმა ირაკლი ზარქუა განმარტა, მოქმედი რეგულაციით მუნიციპალიტეტებში თუ რაიმე დარღვევა მოხდა, მაგალითად: უნებართვო მშენებლობა, სამშენებლო მასალებით დანაგვიანება და კეთილმოწყობილი სკვერების დაზიანება, ადგილობრივი მუნიციპალიტეტებსა და მერებს ჯარიმის გამოწერის უფლებამოსილება არ აქვთ. მათ შეუძლიათ შესაბამისი ოქმით სასამართლოს მიმართონ, სადაც მოსამართლე, განხილვის შემდეგ, დაადგენ ექვემდებარება თუ არა დაჯარიმებას ესა თუ ის კონკრეტული შემთხვევა.

„ამ პრაქტიკამ გვიჩვენა, რომ ეს სისტემა ეფექტიანი არ არის. ვფიქრობთ, უფრო ადეკვატური და მეტი ეფექტის მომცემი იქნება, თუ ეს უფლებამოსილებები სასამართლო სისტემიდან ადგილობრივი მუნიციპალიტეტებს გადაეცემა. ეს იქნება დეცენტრალიზაციის მიმართულებით გადადგმული კიდევ ერთი ნაბიჯი და ჩვენი მუნიციპალიტეტებიც ამისთვის მზად არიან“, - განაცხადა ირაკლი ზარქუამ.

ცვლილებები შედის ასევე „საქართვე-

ლოს სივრცის დაგეგმარების, არქიტექტურული და სამშენებლო საქმიანობის კოდექსში“, რომელიც სახელმწიფო თუ მუნიციპალური მიწებზე უკანონო მშენებლობისთვის ჯარიმების გაზრდას ითვალისწინებს.

ზარქუას განცხადებით, დღეს არსებული კოდექსით, თუ სახელმწიფო ან მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე უნებართვო მშენებლობას დაიწყებს პირი, ის ჯარიმდება მხოლოდ 6 ათასი ლარით თვითმმართველ ქალაქებში, ქალაქებში - 4 ათასი ლარით, დაბასა და სოფელში - ათასი ლარით.

„აღმოჩნდა, რომ ეს ძალიან არაეფექტურია, რადგან ჩვენ, დედაქალაქის გარდა, გვაქვს მუნიციპალიტეტები, სადაც ერთი კვადრატული მიწის ფასი უკვე 600-800 ლარია. აქედან გამომდინარე, ნათელია, რომ დღეს მოქმედი რეგულაცია ვერ აკეთებს პრე-

ვენციას, რომ მაქსიმალურად შეიზღუდოს უკანონო მშენებლობები სახელმწიფო თუ მუნიციპალური მიწებზე. ჩვენ გვაქვს ინიციატივა, რომ გაიზარდოს ჯარიმები. პირველ ჯერზე ეს არის 25 ათასი ლარი და შეჩერების დადგენილება. უკანონო მშენებლობის გაგრძელების შემთხვევაში გათვალისწინებულია 50 ათასი ლარი და თუ მშენებლობა კვლავ გაგრძელდება, მაშინ უკვე სისხლის სამართლის საქმე აღიძრება. კერძო საკუთრებაში არსებულ მიწებზე სამშენებლო ნებართვების დარღვევისთვის შემოდის 20 000-ლარიანი ჯარიმა. ეს ეხება მხოლოდ მე-3 და მე-4 კლასს, ანუ სადაც კორპუსებს აშენებენ, ხოლო სადაც 1-ელი და მე-2 კატეგორიაა, ანუ ორსართულიანი სახლად მშენებლობები, ჯარიმები არ გაიზარდება“, - განმარტა ირაკლი ზარქუამ.

პრობლემას ეხველება და მოსახლეობას მიიღებს დიდ შემოსავალს, თუმცა...

სიტყვითან დაკავშირებული ნაჩსული, ანემო და... გამოსავალი (?)

ციტრუსის საქართველოში შემოტანას და მის გავრცელებას ვრცელი ისტორია აქვს. იგი გახდა მოსახლეობის შემოსავლის ძირითადი წყარო.

საბჭოთა პერიოდში დიდი ყურადღება ექცეოდა ციტრუსის მოყვანა-შესყიდვა-რეალიზაციის საკითხებს. ყოველდღიურად ხდებოდა მოსახლეობის საკარმიდამო ნაკვეთების დათვალიერება და მოსალოდნელი მოსავლის მიხედვით განგარიშება. დამზადების სამმართველოს ჰქონდა ინფორმაცია მოსალოდნელი მოსავლის შესახებ. იგი წლის განმავლობაში ემზადებოდა მოსავლის შესყიდვა-რეალიზაციისთვის. ციტირების მზარეში ყიდულობდა ციტრუსის ყუთის დასამზადებლად მასალას, მთელი წლის განმავლობაში იჭედებოდა საექსპორტო და მუშა ყუთები. ხდებოდა პავილიონებისთვის დანადგარ-მოწყობილობების შექმნა და შეკეთება. ციტრუსის სეზონის დაწყებამდე ყველაფერი იყო მზად. შესარჩევი კრეფა იწყებოდა ნოემბრიდან. გაფორმებული იყო ხელშეკრულებები სხვადასხვა ქვეყანასთან, კერძოდ, რუსეთთან, უკრაინასთან, ბელორუსიასთან, აზერბაიჯანთან, სომხეთთან და შუა აზიის ქვეყნებთან. დამზადების სამმართველო ავზავინდა შეტყობინებას, ჩამოედგებოდა ვაგონები, ავტომანქანები, გემები. ზოგიერთს ჩამოჰქონდა მანდარინზე გასაცვლელი საქონელი, კერძოდ: სურსათი, მარცვლეული, სამეურნეო და სამრეწველო. მოსახლეობა სურვილის მიხედვით ცვლიდა მანდარინს სიმინდზე, ხორბალზე, ქერზე, პურის ფეკილზე და სხვა სასურსათო საქონელზე.

გლეხებს მათ საკარმიდამო ნაკვეთებზე მოყვანილი ციტრუსი მთლიანად უნდა ჩაებარებინათ სახელმწიფოსთვის დადგენილ მტკიცე ფასებში. თითოეულ ოჯახს სახლში უტოვებდნენ 3-5 ყუთ ციტრუსს. სამაგიეროდ, სახელმწიფო გლეხებს ენებარებოდა ციტრუსის მოვლაში. უფასოდ აძლევდა მათ მინერალურ სასუქს, როგორცაა აზოტი, ფოსფორი და სხვა. ასევე, ციტრუსებს სახელმწიფო წელიწადში 4-ჯერ უფასოდ წამლავდა. მოკრეფილი ციტრუსის ჩასაბარ-

ან სამაქანე გზაზე გატანისთვის ითხოვს 65 ლარს, ტრაქტორის ან მანქანის დატვირთვა-ჩამოტვირთვისთვის - 15 ლარს, ატანისთვის (გააჩნია მანძილს) - 30-40 ლარს. გლეხმა რამდენი უნდა გადაიხადოს 2, 3, 5, 10, 15, 20 ტონა ციტრუსის დასაბარებლად? ძალიან ძნელი ამდენი ციტრუსის დახარისხება. გაყინული, დამპალი ციტრუსი უნდა გადაარჩიოს და დახარისხოს. შენახული რამდენი ცალი მანდარინი უნდა გაწმინდოს ჩვირთ. ჩვარი რომ სველდება, დამპალი

ნაყოფის ფორები გადააქვს სხვაზე და ალბობს. თუ ყველაფერი ამას გავითვალისწინებთ, ფერმერს ერთ კვ ციტრუსის მოყვანა უჯდება 4-5 ლარზე მეტი და ყიდის 50-60 თეთრად ხარისხიან მანდარინს. დაბალი ხარისხის ციტრუსს ყიდის 30-40 თეთრად, ხოლო «ენესსა» წვეწვების საამქროს აბარებს 20 თეთრად, აქედან მისაღები ფასია

ნაბირზე და მერე ქალაქის მერია გაასუფთავებს, გაიტანს აეროპორტის ნავაგასურელზე. საბოლოოდ, გლეხის ნაოფლარი იქ იპოვის სამუდამო «განსასვენებელს». მოსახლეობას მონური შრომის, ტანჯვის და წვალბის მეტი არაფერი რჩება. ფერმერები ციტრუსის ფასის დაცემას საბაჟო გადასახადის გაძვირებას აბრალებენ. მას ძვირი უჯდება საზღვარგარეთ ციტრუსის გატანა და რეალიზაცია. ხელისუფლებამ სათანადო ზომები უნდა მიიღოს საბაჟო თანხების შესამ-

ცირებლად. ხშირად ნაყოფი უხარისხოა, რადგან მოსახლეობა ყიდულობს შეუმოწმებელ უხარისხო შხამ-ქიმიკატებს, რომელიც აშავებს ნაყოფს. დელფინის საპონი, რომელიც ამჟამად გამოდის ბოთლებში, უხარისხოა, წინათ დელფინის საპონი დაჭრილი გამოდიოდა. იგი ათეთრებდა მცენარესაც და ნაყოფსაც. დღეს გლეხები

|| არ მოწმდება ნიადაგი. წინათ მიწის შემოწმება ღირდა 100 ლარი, რაც მიუწვდომელი გახდა გლეხისთვის. ფერმერმა არ იცის, რომელი სასუქი შეიტანოს მის მიწის ნაკვეთში. ესეც მოქმედებს ციტრუსის ხარისხზე. მხედველობაშია მისაღები ისიც, რომ ციტრუსის საზღვარგარეთ გატანამ ხეირის ნაცვლად უბედურება მოუტანა მოსახლეობას: ზოგი ავარიით დაიღუპა, ზოგს მოუყინა ციტრუსი, ზოგს დაუღუპა, ზოგი გაძარცვეს, ზოგი არ დაბრუნდა საკუთარ ოჯახში, ზოგიც ვერ დაბრუნდა, ზოგმა დანაშაული ჩაიდინა, იხდის სასჯელს და სხვა

ებლად პავილიონები მოსახლეობას უფასოდ უზღავნიდა ავტომანქანას, ყუთებს და მუშას. გლეხებს არ უწყევდათ მანდარინის დახარისხება. გლეხი ციტრუსის ჩაბარებისთანავე იხვევდა პავილიონის სალონოში აიღებდა ფულს და თავისუფალი იყო მომავალ სეზონამდე. ციტრუსიდან მიღებული შემოსავალი ყოფნიდა წლიდან-წლამდე. ციტრუსმა იმდენად დააინტერესა გლეხობა, რომ საკარმიდამო ნაკვეთში გაჩვენეს ყველა ხეხილი, გააუქმეს საბოსტნე ადგილები, შეამცირეს ეზო და ყველგან გააშენეს ციტრუსი. ციტრუსის გარდა სხვა შემოსავლის წყარო აღარ დარჩა ქობულეთისა და ხელვაჩაურის რაიონებში.

დაიშალა საბჭოთა კავშირი, დაიწყო საბაზრო ეკონომიკა. გლეხები, მოსახლეობა მარტო აღმოჩნდნენ თავის ციტრუსთან. მოსახლეობამ მიიღო ნებართვა, სადაც მოსურვებდა, იქ გაეყიდა თავისი მოსავალი, ასევე, დახმარების გარეშე მოეწყო მისთვის. მაგრამ მოხდა საშინელება - მოსახლეობამ, ხელისუფლებამ გაანადგურეს ციტრუსის გადასამუშავებელი ქარხნები, პავილიონები, ციტრუსის დამზადების პუნქტები, ციტრუსკომბინატები, წვეწვების ქარხნები, საამქროები, რადგანაც ისინი კომუნისტების შექმნილი იყო. ეს იყო გამოუსწორებელი შეცდომა. საკუთარი ხელით გაანადგურეთ ჩვენი ქონება. ამბობდნენ, ჩვენ უკეთესს ვაგავთებთ, მაგრამ სადაა ეს უკეთესი? მოსახლეობას არ აქვს ფული, ვერ შეიძინა ციტრუსის ყუთები, არ აქვს ციტრუსის დაწყოების და სარეალიზაციოდ შენახვის საშუალება. თუ წინათ ისე უფლიდა ციტრუსს, რომ არ ყიდულობდა სასუქს, უფასოდ ახდენდა წელიწადში 4-ჯერ ციტრუსის შეწამვლას, ახლა თვითონ უნდა იყიდოს მინერალური სასუქები და ციტრუსის შეწამვლისთვის შხამ-ქიმიკატები, მაგრამ ამის საშუალება არ გააჩნია. გაძვირდა მინერალური სასუქები, ერთი ტონა რა აზოტი ღირს 70 ლარი, შერეული კალიუმი-ფოსფორი-მაგნიუმი-აზოტის ნაერთი - 90 ლარი. გაძვირდა დაქირავებული მუშახელის ფასი. მუშა დაბარვის, ციტრუსის გათოხნისთვის ითხოვს დღეში 50-60 ლარს, მოკრეფისთვის - 40-50 ლარს, მეგორე ნაყოფის პლანტაციიდ-

5 თეთრი, სახელმწიფო უხდის სუბსიდიას - 15 თეთრს. სასაცილოა, სატირალი რომ არ იყოს. 20 თეთრად ერთ კვ მანდარინს არცერთი მუშა არ აკრფის მიწიდან. 20 თეთრი რა თანხაა, როცა გამოიღვი ციტრუსის სუფთა ნატურალური წვეწვი საერთაშორისო ბაზარზე 25-35 ლარზე მეტი ღირს. ერთი ლიტრა დადუღებული წვეწვიდან რამდენი ბოთლი მანდარინის, ლიმონის, ფორთოხლის, ციტროს ლიმონთან ჩამოიხსმება? პაპანაქება სიცხეში ვინ არ დალევს სუფთა ციტრუსის წვეწვს. რა ფასია 10 თეთრი 1 კვ მანდარინისთვის, ვინ მოიგონა იგი?

ყველაზე ცუდი ისაა, რომ მანდარინი ზამთარში, დეკემბერში იკრეფება. გლეხი ცივი იყურება, არ მოიგდეს სეტყვა და თოვლი. თუ ციტრუსი დაისეტყვა, მოიყინა, მას არავინ იყიდის. სად წაიღოს მოსახლეობამ ამდენი მოყინული ციტრუსი?! თოვლში ციტრუსის მოკრეფა საშიშრეულია. ზოგჯერ მუსლიან თოვლში დგას ფერმერი და ისე კრეფს სველ, გაყინულ მანდარინს. აღის 4-5-მეტრიან კიბეზე, ცალ ხელში სველი მანდარინის დათოვლილი ტოტი უჭირავს, ცალში კი სეკატორი, ფეხი რომ დაუტყდეს და ჩამოვა-რდეს, დაიღუპება. თოვლში, ყინვაში მანდარინის მოკრეფა 2-ჯერ მეტი უჯდება. როგორ გაყიდოს მოსახლეობამ 1 კვ დასეტყვილი, მოყინული, საშუალო და უმაღლესი ხარისხის მანდარინი? როგორ ჩაიტანოს ქობულეთის წვეწვების საამქროში და ჩააბაროს 1 კვ 20 თეთრად, როცა მარტო მოკრეფა და სახლში ციტრუსის დაბინავება უჯდება 5 ლარზე მეტი, ყუთების შექმნა, ძირში დაყრილი მანდარინის აკრეფა, ყუთების ავსება, მანქანაზე დატვირთვა, ჩატანა, აწონა, 5-7 დღე რიგში დგომა, ცარიელი ყუთების სახლში ატანა, ეს დიდი შრომა და ხარჯია. ფერმერს საერთოდ არ რჩება მოგება. ამიტომ ურჩევნია, ეზოდან გაყიდოს 40-50 თეთრად და თავიდან აიცილოს ზედმეტი ხარჯები. თუმცა შენახულ ციტრუსს მოსახლეობა დიდხანს ვერ ყიდის. ეცემა ციტრუსის ხარისხი, ლბება. მოსახლეობას შენახული ციტრუსის 2-3-ჯერ გადაარჩევა უწყევს. დამპალს ყრის საკარმიდამო ნაკვეთში. მოვა წვიმა და გადაყრილ ნაყოფს მდინარეში ჩაიტანს, მდინარე კი ზღვაში, რომელიც გამოირიყვს

ამზადებენ დელფინის საპონს ჩვეულებრივი საპნისგან, რომელსაც 1 კვ-ს 6 ლარად ყიდიან, ამბობენ, რომ მალაჩის დელფინის საპონზე უკეთესია. ასევე ციტრუსის სხვა შხამ-ქიმიკატებიც არის უხარისხო, რაც ამცირებს ციტრუსის ხარისხს. საჭიროა შხამ-ქიმიკატების ხარისხის შემოწმება და შემდეგ მისი რეალიზაცია, რაც უნდა გაითვალისწინონ შესაბამისმა სამსახურებმა.

არ მოწმდება ნიადაგი. წინათ მიწის შემოწმება ღირდა 100 ლარი, რაც მიუწვდომელი გახდა გლეხისთვის. ფერმერმა არ იცის, რომელი სასუქი შეიტანოს მის მიწის ნაკვეთში. ესეც მოქმედებს ციტრუსის ხარისხზე. მხედველობაშია მისაღები ისიც, რომ ციტრუსის საზღვარგარეთ გატანამ ხეირის ნაცვლად უბედურება მოუტანა მოსახლეობას: ზოგი ავარიით დაიღუპა, ზოგს მოუყინა ციტრუსი, ზოგს დაუღუპა, ზოგი გაძარცვეს, ზოგი არ დაბრუნდა საკუთარ ოჯახში, ზოგიც ვერ დაბრუნდა, ზოგმა დანაშაული ჩაიდინა, იხდის სასჯელს და სხვა.

ფერმერი ცდილობს, თავიდან მოიცილოს ამდენი წვალბეტი მოკრეფილი მანდარინი. მთელი დღე ზის გზავარდინებზე და ელვდება, იქნებ გამოჩნდეს მყიდველი. ჩამოდიან აზერბაიჯანიდან, სომხეთიდან, საქართველოს სხვადასხვა რაიონიდან და ჩაიღოს ფასად - 50-60 თეთრად ყიდულობენ ყველაზე კარგს, გადარჩეულს, უმაღლესი ხარისხისას. შეეკითხები ფერმერს თუ გაყიდა ციტრუსი და გეტყვის, ვაჟი, მაგრამ ვაი, ასეთ გაყიდვას. ვისი იმით ამბობს, რომ მყიდველმა ნანგვარზე მეტი გადაუყარა, არ წაიღო შავლაქიანი, შეეწინააღმდეგებინა, საშუალოზე დაბალი ხარისხის მანდარინი. წაიღო ისეთი, რომელიც გლეხს 5 ლარად უნდა გაეყიდა და მხოლოდ 50 თეთრად გაყიდა. მე თვითონ მოკრეფე 2500 კვ მანდარინი. მისი დატვირთვა, ჩამოტვირთვა და სახლში შეტანა, დაწყომა 180 ლარი დამიჯდა დახარისხების გარეშე. თუ დავა-ხარისხებდი და მუშა გადაარჩევიდა, მას დასჭირდებოდა 4 მუშა, სამი დღით მუშაობა, მუშა ამაში 40 ლარს ითხოვს დღეში. 4 მუშა 3 დღეში კი 480 ლარია, გადაარჩევა-დახარისხებაში ამდენი ფულის გადახდას, ვიფიქრე, მყიდველი მაინც

გადაარჩევიდა, მაგრამ დაუხარისხებელი ციტრუსი არცერთმა მყიდველმა არ შეისყიდა, არ წაიღო.

ბოლოს გამოჩნდა სახეირიდან მყიდველი, რომელიც მალაჩაში მუშაობდა. მოკრეფილი ერთი კვ უნდა წაიღო 40 თეთრად და გადაარჩევისას ამოიღებდა მხოლოდ ენესს და დამპალს, მაგრამ ამოიღო ენესიც, დამპალიც, საშუალოც და უმაღლესი ხარისხის მანდარინიც, რომელსაც ჰქონდა შავი წერტილები, შავი ლაქა და არ ჰქონდა კაშკაშა ფერი. 2500 კილოგრამი მანდარინიდან გადაიყარა 1300კგ. აი, რას ნიშნავს - ვაი, ასეთ გაყიდვასო. მეორე დღეს წვეწვების საამქრო იკეტებოდა ქობულეთში, გადავარჩიე გადაყრილი 1300 კგ და ვაჟიღებე, რომ წელს კარგი თორღ 800კგ მანდარინი, ავიღე 80 ლარი.

სულ 2500 კვ ციტრუსიდან (1 კვ 4 ლარი დამიჯდა) ავიღე 560 ლარი. 1 კვ ციტრუსმა გამოიწვია 22 თეთრი... ზოგმა ფერმერმა სულ არ მოკრეფა მანდარინი, დატოვა ხეზე. მოვიდა თოვლი, სეტყვა. მარტ-აპრილში ყველა ძირს ჩამოცვივდა. აი, ესაა ციტრუსის შემოსავალი. სეზონის დამთავრების შემდეგ ვაზეთში იწერება და ტელევიზიითაც აცხადებენ, რომ წელს კარგი მოსავალი იყო, დიდი ოდენობით ციტრუსი გაიტანეს ფერმერებმა საზღვარგარეთ და კარგი შემოსავალი მიიღესო. იგებს ის, ვინც ყიდულობს. სახელმწიფომ მოაგვარა ყურძნის საკითხი, იგი ბარდება მტკიცე ფასებში. ბაზარზე იყიდება ძვირად. საქართველოში მოყვანილი ღვინო სადღებდა საზღვარგარეთის ქვეყნებში კარგ ფასად და იქიდან დიდი შემოსავალი აქვს ჩვენს ქვეყანას და მოსახლეობას, მაგრამ ხელისუფლებამ ვერ მოაგვარა ციტრუსისა და ჩაის საკითხი. მოსახლეობა კითხულობს - ეშველება რამე ჩვენს ციტრუსსო? პასუხი არაა. ჩემი კომპერაციაში მუშაობის 40 წლის განმავლობაში მიღებული გამოცდილებით, ციტრუსს ეშველება და მოსახლეობაც მიიღებს მისგან დიდ შემოსავალს, თუ აშენდება სარაიონთაშორის ციტრუსკომბინატი, რომელიც აჭარაში მოყვანილ ციტრუსის მთლიანად მიიღებს და გადაამუშავებს ერთი წლის განმავლობაში, სადაც დასაქმებული იქნება 1000-მდე მუშაკი. გადაამუშავებს დღე-ღამეში 100 ტონაზე მეტ ციტრუსს. ყოველმა სპეციალური სატვირთო ავტომანქანები, რომლებიც გლეხის მოკრეფილ ციტრუსს წაიღებს პირდაპირ პლანტაციიდან ტარის გარეშე, ჩაიტანს კომბინატში და ჩაყრის ბუნკერში დასაბარისხებლად. გლეხი მიიღებს ჩაბარებული ციტრუსის ქვიტარს, წავა თავის ოჯახში და მშვიდად დაიძინებს. მოსახლეობა გადაარჩევა ამდენ წვალბას, მონურ მომასს და კარგი შემოსავალიც ექნება. ის მთელ მოსავალს კომბინატს ისე ჩააბარებს, რომ არცერთ ყუთს არ დაიტვირთოს თავისთვის სახლში საჭმელადაც კი. კომბინატს დიდი შემოსავალი ექნება. ციტრუსს საერთოდ არ აქვს რაიმე დანაკარგი. ციტრუსის ყვავილიდან მზადდება კარგი ხარისხის მურაბა, ნარჩენი ნაჭუჭიდან - კარგი მურაბა და კომპოტი. ასევე, ნარჩენისგან, რომელიც გატარდება წვენში, გამოიწურება ეთერზეთები. მანდარინის ნარჩენისგან დამზადებული მურაბა უმაღლესი ხარისხისაა. დახარისხებული ციტრუსიდან საზღვარგარეთ გაიყიდება უმაღლესი ხარისხის ციტრუსი, სუპერი, მტკიცე ფასებში, საშუალო ხარისხისა და ციტირისა. თანდათან მთელი წლის განმავლობაში გადაამუშავდება-დამზადდება 11 სახის მაღალი ხარისხის პროდუქცია და გაიყიდება როგორც ჩვენი ქვეყნის ბაზარზე, ასევე, საზღვარგარეთის ქვეყნებში. საშუალოზე დაბალი ხარისხის მანდარინიდან გამოიღებება წვენი, რომელიც ძალიან ძვირფასია. 1 ლიტრი წვენი გაიყიდება კარგ ფასად, როგორც საქართველოში, ასევე საზღვარგარეთის ქვეყნებში მტკიცე ფასად. კომბინატი გამოუშვებს მანდარინის, ლიმონის, ფორთოხლის, ვანილის, ციტროს, გრეიპფრუტის და დელფინის წვენს ლიმონათისათვის. ასევე დაბალი ხარისხის ციტრუსიდან გამოიღებება უმაღლესი ხარისხის სპირტი, რომლისგანაც დამზადდება არაყი, კონიაკი, გრემი, სამკურნალო სპირტი და სხვა. კომბინატს ყოველწლიურად ექნება დიდი შემოსავალი. თუ სახელმწიფო ააშენებს ასეთ კომბინატს, მოგება შევა ჩვენი ქვეყნის ბიუჯეტში, თუ ინვესტორი ააშენებს - სახელმწიფო გადაუხდის დაღვენილ გადასახადს.

ომარ შამილივილი, საქართველოს კომპერაციის მომსახურების სფეროს დამსახურებული მუშაკი

რედაქციისგან: ვფიქრობთ, ომარ შამილივილის მოსაზრებები საყურადღებო და გასათვალისწინებელია. სიამოვნებით გამოვუქვეყნებთ ამ თემასთან დაკავშირებულ სხვა მოსაზრებებსაც.

უჩინალისტს შრომა დაუფასეს

შუახვევის მუნიციპალიტეტში სოფელი ოლადაური პირველია, სადაც 1915 წელს ქართული სკოლა აღდგა. იმ წლიდან მოყოლებული, თაობები აღიზარდნენ მის კედლებში. მათგან ოთარ ფუტყარაძე პირველი იყო, რომელიც წინა საუკუნის 70-იან წლებში თბილისის ივანე ჯავახიშვილის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიური ფაკულტეტის უჩინალისტიკის განყოფილების სტუდენტი გახდა

სტუდენტობის წლებშივე გამოიკა მისი წიგნი «ვაზეთი» და აჭარის შესახებ (ბათუმი, 1980 წ.). უნივერსიტეტის დამთავრებისთანავე ოთარ ფუტყარაძე უჩინალისტურ საქმიანობაში ჩაერთო. წლების განმავლობაში იყო აჭარის რადიოს, შემდეგ აჭარის ტელევიზიისა და რადიომამუშევრობის სახელმწიფო კომიტეტის კორესპონდენტი, რედაქტორი, უფროსი რედაქტორი, მთავარი რედაქტორი, თავმჯდომარის მოადგილე. პროფესიონალი უჩინალის-

ტა იმერხევისა და თურქეთის რესპუბლიკის სხვა ტერიტორიებზე მცხოვრებ ქართველების ყოფა-ცხოვრება, ადათ-წესები. 1991 წელს პირველმა გამოიცა მათდამი მიძღვნილი წიგნი «ჩვენებურთა სიმღერა».

ოთარ ფუტყარაძე დღესაც არ წყვეტს ინეგოლში მცხოვრებ ქართველებთან, თავის მოგვარებებთან ურთიერთობას, რაც მისი დაბადებიდან 70 წლისთავისადმი მიძღვნილ საიუბილეო საღამოზეც წარმოჩნდა. ღონისძიების ორგანიზატორების, ოლადაურის საჯარო სკოლის პედაგოგების ნათელა ფუტყარაძის, მერაბ მაკარაძის, სკოლის დირექტორ გენადი მაკარაძის, შუახვევის რესურსცენტრის უფროს ელენა გოგრაჭაძის, საქართველოს პედაგოგთა და მეცნიერთა თავისუფალი პროფკავშირების რაიონული საბჭოს თავმჯდომარე ლევან ნატარაძის, უჩინალისტ ოთარ ცინარიძის, ოლადაურის ბიბლიოთეკის გამგის ალექსანდრე მაკარაძის, მედიცინის მეცნიერებათა დოქტორ ოთარ მიქელაძის

ლი შეხვდა მუჰაჯირთა შთამომავლებს და ნანახი ნარკვევში «ინეგოლი გურჯების ქალაქი» ასახა. აქედან მოყოლებული, ათეულობით ნარკვევი, რეპორტაჟი, ინტერვიუ მიუძღვნა სარფის კარს მიღმა მცხოვრებ ქართველებს. ნაშრომ-ნაამაგარი ერთ წიგნად აკინდა და საზოგადოებას სახელწოდებით «მორეული ახლობლები: მოთხრობები თურქეთის საქართველოსა და ქართველებზე» წარუდგინა. ეს წიგნი კიდევ უკეთ წარმოაჩენს მის დამოკიდებულებას იმ ქართველებისადმი, რომლებსაც დღემდე მშობლიური ქვეყანა ენატრებათ.

ოლადაურში ჯუშუშაური ერთი უბანია. ზაქარია ჭიჭინაძეს თუ ვერა მუნებთ, ოსმალთა მომხდურებმა ამ უბნიდან 1855 წელს რამდენიმე კომლი გადაასახლეს წინააღმდეგობის გამო. ოთარი ამ უბანში დაიბადა. საუკუნე უკან მოიტოვა დედამისმა ზულეინა ფუტყარაძემ. მისი შრომითი წარმატებები მთელ ქვეყანაში იყო ცნობილი. შრომისმოყვარეობა, მინდობი-

რის ტელევიზიისა და რადიომამუშევრობის სახელმწიფო კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილეთა თანამდებობას ჩამოაშორეს. გული არ გაიტეხა. მას შემდეგ მისი რედაქტორობით რამდენიმე წიგნი გამოიცა. ერთ ხანს უჩინალისტიკაში ლექციების კურსი მიჰყავდა. თითქმის ორი ათეული წელია, ტურისტულ ექსპედიციებს ხელმძღვანელობს თურქეთის რესპუბლიკაში. წლების წინ ბიზნესმენ ვაჟა დავითაძესთან ერთად, ტაო-კლარჯეთში უმეგზურა შოთა რუსთაველის სახელმწიფო პრემიის ლაურეატს, ცნობილი მწერალსა და საზოგადო მოღვაწეს ფრიდონ ხალვაშს, რაც ასახა ნარკვევში «როდის მიუვა მათ ვაზაფხული, ანუ ათასი კილომეტრი ტაო-კლარჯეთში ფრიდონ ხალვაშთან ერთად». მასვე ეკუთვნის სცენარი დოკუმენტური ფილმისა «ტაო-კლარჯეთი». საიუბილეო საღამოზე ოლადაურის საჯარო სკოლის მოსწავლეებმა ფრიდონ

ხალვაშის შვილის, ცნობილი რეჟისორის ზაზა ხალვაშის სამადლობელი ბარათი წაიკითხეს, რომელშიც იგი ყველას და მათ შორის, ოთარსაც, მადლობას უხდოდა მამის მიმართ გამოჩენილი გულისხმიერებისთვის.

საიუბილეო საღამოზე ოლადაურის საჯარო სკოლის მოსწავლეებმა მხატვრული ნომრები შეასრულეს, ლექციები წაიკითხეს.

- დასამახსოვრებელი დღე იყო, - თქვა ელენა გოგრაჭაძემ, - სკოლა, სოფელი ღირსეულ შვილს მოეფერა. ეს საუკეთესო მაგალითია სხვებისთვის. აქ გახშირდა იდეა, რომ 100-წლიანი ქართული სკოლის ეზოში გაიხსნას სოფლის ღირსეულ შვილთა ვარსკვლავები. იმედია, ამ იდეას კომპეტენტური ორგანიზების მხარდაჭერა ექნება.

იუბილარმა დამსწრეთ მადლობა გადაუხადა საინტერესო და შინაარსიანი საღამოსთვის.

ოთარ ფუტყარაძე ინეგოლში პირველი შეხვდა მუჰაჯირთა შთამომავლებს და ნანახი ნარკვევში «ინეგოლი გურჯების ქალაქი» ასახა. აქედან მოყოლებული, ათეულობით ნარკვევი, რეპორტაჟი, ინტერვიუ მიუძღვნა სარფის კარს მიღმა მცხოვრებ ქართველებს. ნაშრომ-ნაამაგარი ერთ წიგნად აკინდა და საზოგადოებას სახელწოდებით «მორეული ახლობლები: მოთხრობები თურქეთის საქართველოსა და ქართველებზე» წარუდგინა. ეს წიგნი კიდევ უკეთ წარმოაჩენს მის დამოკიდებულებას იმ ქართველებისადმი, რომლებსაც დღემდე მშობლიური ქვეყანა ენატრებათ

ტი დიდი ხნის განმავლობაში აგრძელებდა მასალებს მიმდინარე აქტუალურ თემებზე. შუშანა, თამაზ ფუტყარაძეების მსგავსად, მან საზოგადოების ფართო ფენებს გააცნო სარფის კარს მი-

სგავსად, მას იუბილე საზოგადოებრივი ქსელით ინეგოლელებმა მენან ფორთოქალმა და სხვებმა მიულოცეს. საუბილეო საღამოზე ითქვა, რომ ოთარ ფუტყარაძე ინეგოლში პირვე-

ლი საქმისადმი ერთგულება ოთარს ოჯახიდან მოდგამს. «ერთიანი ნაციონალური მოძრაობის» ქვეყნის მმართველობაში მოსვლის პირველი თვეებიდან ოთარი აჭა-

აჭარის ფალანგა - ქართულ ჭიდაობაში

შუახვევის კომპლექსურ სასპორტო სკოლაში წონით კატეგორიებში პირველობისთვის და შემდეგ აბსოლუტური ფალანგის საბატიო ტიტულის მოსაპოვებლად, რეგიონის 25 ფალანგანი ასპარეზობდა

აბსოლუტური ფალანგა გახსნა და მონაწილე სპორტსმენებს მიესალმა აჭარის ქართული ჭიდაობის ფედერაციის პრეზიდენტი ჯემალ წულუკიძე, რომელმაც აჭარის ქართული ჭიდაობის ფედერაციის თანადგომის და 2022 წლის აჭარის აბსოლუტური ფალანგის ორგანიზებაში შეტანილი პირადი წვლილისათვის ფედერაციის მადლობის სიგელები გადასცა საქართველოს ქართული ჭიდაობის ეროვნული ფედერაციის მსახურა კოლეგიის წევრებს, ეროვნული კატეგორიის მსაჯებს, ლენტეხელ კობა ქომეთაის და ქუთაისელ მამუკა მელიქიშვილს.

აბსოლუტური ფალანგის საბატიო ტიტულის მოსაპოვებლად, რეგიონის 25 ფალანგანი ასპარეზობდა

ასპარეზობაში მონაწილე სპორტსმენებს, გულშემატკივრებს მიესალმნენ: შუახვევის მუნიციპალიტეტის მერი ომარ ტაკიძე, აჭარის განათლების, კულტურისა და სპორტის მინისტრის მოადგილე ბადრი ნაკაშიძე და შუახვევის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს თავმჯდომარის მოადგილე გიორგი კეკელიძე, შუახვევის კომპლექსური სასპორტო სკოლის დირექტორი რამინ ჯოიძე, შუახვევის მუნიციპალიტეტის მერის პირველი მოადგილე მირიან აბაშიძე.

აჭარის 2022 წლის აბსოლუტურ ფალანგს, ქართული ჭიდაობის ტრადიციისამებრ, ცხვარი, ასევე - ფულადი ჯილდო, მობილური ტელეფონი, სპორტული ტანსაცმელი, ფალანგის სპეციალური თასი, მედალი და სიგელი გადაეცა.

ფალანგაში მონაწილე სპორტსმენებს, გულშემატკივრებს დისტანციურად, სატელეფონო ჩართვით მიესალმა საქართველოს ქართული ჭიდაობის ეროვნული ფედერაციის პრეზიდენტი, ქართული ჭიდაობის მსოფლიო ფედერაციის დამფუძნებელი გელა ბერუაშვილი.

ფასიანი საჩუქრებით, ფულადი პრიზებით, თასებით, მედალებით და სიგელებით დაჯილდოვდნენ ფალანგის სხვა პრიზიორებიც და წონით კატეგორიებში გამარჯვებული სპორტსმენები.

საინტერესო, დაძაბული გამოდგა წონით კატეგორიებში მონაწილე ფალანგთა შეხვედრები. საპრიზო ადგილებზე გასულმა სპორტსმენებმა აბსოლუტური ფალანგის ტიტულის მოსაპოვებლად გააგრძელეს ბრძოლა. 80-კილოგრამიან წონით კატეგორიაში საპრიზო ადგილები ასე გადაიწილდა: ბაჩანა ბოლქვაძე (ბათუმი) - პირველი, მირიან მამალაძე (შუახვევი) - მეორე, გიორგი აბაშიძე (შუახვევი) - მესამე.

ასპარეზობა სანახაობითი იყო, - თქვა ბადრი ნაკაშიძემ, - ორგანიზატორებმა ყველაფერი გააკეთეს, რომ მაყურებელი მოეზიდა და სპორტული პაექრობა ეჩვენებინათ. ფალანგობას შუახვევა მეორედ უმასპინძლა. მისასალმებელია ადგილობრივი ხელმძღვანელობის ჩართულობა, ობიექტური მსაჯობა.

90-კილოგრამიან წონით კატეგორიაში: ანრი დიასამიძე (ბათუმი) - პირველი, ნიკა ბერიძე (ბათუმი) - მეორე, გოგიტა ზოიძე (შუახვევი) - მესამე.

აჭარის აბსოლუტური ფალანგის საპრიზო ადგილებზე გასული სპორტსმენები, ფედერაციის და აჭარის სპორტულ ღირსებას საქართველოს აბსოლუტურ ფალანგობაზე 10-11 დეკემბერს ქალაქ ქუთაისში დაიცავენ.

90 კილოგრამს ზევით წონით კატეგორიაში: რუსლან შვაძე (ქობულეთი) - პირველი, არმაზ ჯაბინიძე (ქედა) - მეორე, თამაზ ბედინაძე (ბათუმი) - მესამე.

აჭარის ქართული ჭიდაობის ფედერაცია აჭარის 2022 წლის აბსოლუტური ფალანგის ფულადი საპრიზო ფონდის ფორმირებაში შეტანილი პირადი წვლილისათვის უდიდეს მადლობას უხდის ფედერაციის გვერდით მდგომ ორგანიზაციებს და მფლობელებს (შპს «ირე-პალასი», შპს «თონალო 999», შპს «ძემბი ბრ.», შპს «ჩემი სახლი», ბატონები: ვლადიმერ მახარაძე, აკაკი მახარაძე, ზურაბ მახარაძე, რომან ფუტყარაძე, ჯემალ წულუკიძე). მათი თანადგომით მეთერთმეტე ფალანგობა ორგანიზებულად ჩატარდა, - გვითხრა ჯემალ წულუკიძემ.

დებულების თანახმად, მათ მიეცათ შესაძლებლობა ჩართულიყვნენ აბსოლუტური ფალანგის წოდებისთვის ასპარეზობაში. აქ ადგილები ასე გადაიწილდა: ბაჩანა ბოლქვაძე - ფალანგის, თამაზ ბედინაძე - ფალანგობის ვერცხლის პრიზიორი, ანრი დიასამიძე - ბრინჯაოს პრიზიორი.

აჭარის 2022 წლის აბსოლუტური ფალანგის საბატიო ტიტული ბათუმელმა ბაჩანა ბოლქვაძემ მეორედ მოიპოვა. იგი ევროპის პრიზიორია ჭიდაობა ძიუდოში

ნარმატაბულ მკლავჭიდაულ მოოზლიურ სკოლაში შეხვედრა მოუწყვეს

სულ მალე ნიგაზეულელები სოფელში ქართული სკოლის აღდგენის 100 წლისთავს იხიციებენ. მის კედლებში თაობები აღიზარდნენ. გოგიტა ხიმშიაშვილი წინა საუკუნის 90-იანი წლების თაობას წარმოადგენს. იგი სპორტულ სარბილზე მიღწეული წარმატებებით თანასოფელელებს და თანატოლებს ახარებს.

რმატებული ტურები იყო 2013 წელს ბათუმის შოთა რუსთაველის უნივერსიტეტში ჩატარებული აჭარის ჩემპიონატი, რომელზეც გოგიტამ პირველი ადგილი დაიკავა. გოგიტა ირემიძის დაწესებული თანადგომა აჭარის მკლავჭიდაის ფედერაციის აქტიური წევრია. პრეზიდენტმა სკოლაში შეხვედრა და მწვრთნელმა თემურ ლიპარტელიანმა გააგრძელეს. აჭარის ჩემპიონობას მალე მარჯვენა და მარცხენა ხელით საქართველოს ჩემპიონობა მოჰყვა. 2015

მკლავჭიდაულ მსოფლიო ჩემპიონი, ამ დღეებში, ნიგაზეულის საჯარო სკოლის დირექციისა და პედაგოგიური კოლეჯის ინიციატივით, სკოლაში მოიპოვა ტიტული. სკოლის დირექტორი შაქრო ხიმშიაშვილი დამსწრეთ გოგიტას ბიოგრაფიასა და სპორტში წარმატებებზე ესაუბრა. ნიგაზეულის საჯარო სკოლაში გოგიტა 1998-2010 წლებში სწავლობდა, 2011-2012 წლებში ქართული ჯარის რიგებში მსახურობდა. სპორტი ბავშვობიდანვე იტაცებდა. მის თანატოლებს მწვრთნელი ლევან ხიმშიაშვილი ქართული ჭიდაობის ილიტებს ასწავლიდა. სწორედ ლევანი გახდა ინიციატორი, რომ გოგიტას ძალები მოეხიზნა გონიოში გამართულ მკლავჭიდაულ ტურნირზე, სადაც წარმატებას მიაღწია. შემდეგი ქედაში გამართული აჭარის ჩემპიონატი იყო - აქ მეორე ადგილი დაიკავა. აჭარის მკლავჭიდაის ფედერაციის ხელმძღვანელებმა იგი უმაღლეს საწვრთნელ ბაზაზე სავარჯიშოდ მიიწვიეს. მის დაკავლიანებას და მომავალ წარმატებებში დიდი როლი შეასრულა მკლავჭიდაის ფედერაციის მაშინდელმა პრეზიდენტმა, ცნობილმა მეცენატმა გოგიტა ირემიძემ. პირველი წა-

წელს, უკვე თავის წონაში, აჭარისა და საქართველოს ჩემპიონობა აღარავის დაუთმო. 2016 წელს ევროპის ჩემპიონატზე ვერცხლის მედალი მოიპოვა, მომდევნო წელს კი საქართველოს თასი ერგო. 2018 წელს მსოფლიო ჩემპიონატზე ბრინჯაოს მედალს დასაჯერდა, სამაგიეროდ ბულგარეთში ჩატარებულ საერთაშორისო ტურნირზე პირველი ადგილი დაისაკუთრა.

იხ. მე-7 გვ.
გვერდი მოამზადა ოთარ ცინარიძემ

უკრაინა

უკრაინის პრეზიდენტი ვოლოდიმირ ზელენსკი ახლად გათავისუფლებულ ქალაქ ხერსონს ეწვია და უკრაინელ ჯარისკაცებს მიმართა: „ჩვენ წინ მივდევართ. მზად ვართ მშვიდობისთვის, მშვიდობისთვის მთელი ჩვენი ქვეყნისთვის“.

ვოლოდიმირ ზელენსკის განცხადებით, დონეცკის ოლქში ბრძოლები ახლა ისევე ინტენსიურად მიმდინარეობს, როგორც წინა დღეებში. „რუსეთის თავდასხმის დონე არ იცვლება. ჩვენი მებრძოლების გამძლეობისა და გამბედაობის დონე ყველაზე მაღალია. მოწინააღმდეგე ჩვენი თავდაცვის გარდევის საშუალებას არ ვაძლევთ. მაღლობას ვუხდი თითოეულ ჩვენს ჯარისკაცს ამისთვის“.

უკრაინელმა სამხედროებმა გასული კვირის განმავლობაში მდინარე დნიპროს დასავლეთ სანაპიროზე 179 დასახლებულ ადამიანს დაიღუპა, - განაცხადა ოპერატიული სარდლობა „სამხრეთის“ სპიკერმა ვლადისლავ ნაზაროვმა. მისი თქმით, რუსები აგრძელებენ თავდაცვით ოპერაციებს და საფორტიფიკაციო ნაგებობების მშენებლობას მდინარის მარცხენა (დასავლეთ) ნაპირზე. ნაზაროვის ინფორმაციით, მტერებს შავ ზღვაში 14 საბრძოლო ხომალდი და ერთი რაკეტების გადა-

მზიდი ჰყავთ, რომელიც რვა ფრთოსანი რაკეტითაა აღჭურვილი.

უკრაინის პრეზიდენტის განცხადებით, ხერსონის ოლქში გამოძიებულმა რუსეთის მიერ ჩადენილი ომის დანაშაულის 400-ზე მეტი შემთხვევა გამოავლინეს. ამასთან, ნაპოვნი რაკეტების მშვიდობიანი მოქალაქეების, ასევე სამხედრო მოსამსახურეების ცხედრები. ზელენსკის თქმით, ხერსონის ოლქში რუსეთის არმიამ დატოვა იგივე სისასტიკე, როგორც ქვეყნის სხვა რეგიონებში, სადაც შესვლა შეძლო. „მიმდინარეობს დარჩენილი რუსი ჯარისკაცებისა და დაქირავებული მებრძოლების დაკავება და დივერსანტების განეიტრალება. ხერსონში სიტუაცია კვლავ ძალიან საშიშია. პირველ რიგში, არის ნაღმები. სამწუხაროდ, ტერიტორიის ნაღმებისგან გაწმენდას ჩვენი ერთი გამწმენველი დაიღუპა, ოთხი კი დაშავდა“, - განაცხადა ზელენსკიმ.

უკრაინის შეიარაღებული ძალების გენერალური შტაბის ინფორმაციით, რუსულმა ძალებმა დღე-ღამის განმავლობაში უკრაინის ტერიტორიაზე 4 სარაკეტო და 13 საჰაერო დარტყმა განახორციელეს. მტერმა ზალპური ცეცხლის რეაქტიული სისტემებიც გამოიყენა. უკრაინელმა ჯარისკაცებმა მოწინააღმდეგის თავდასხმები შეიძლია დასახლების ტერიტორიაზე მოიგერიეს. „გასული დღის განმავლობაში უკრაინის თავდაცვის ძალების ნაწილებმა მოიგერიეს ოკუპანტების თავდასხმები ლუგანსკის ოლქის ბელოგოროვკას, ნოვოსოლოვსკის, სტეპოვოკის დასახლებებში და დონეცკში, ბელოგოროვკას, კურდუმიოვკას, ვოდიაენსა და მარინკას დასახლებებში. მტერი არ წყვეტს ჩვენი ქვედანაყოფების, დასახლებების და პოზიციების დაბომბვას და ახორციელებს საჰაერო დაზვერვას. აგრძელებს დარტყმებს კრიტიკულ ინფრასტრუქტურასა და სამოქალაქო დასახლებების შენობებზე საერ-

თაშორისო ჰუმანიტარული სამართლის და ომის კანონებისა და წესების დარღვევით“, - აცხადებენ უწყებამი.

უკრაინელმა სამხედროებმა ლუგანსკის ოლქში 12 დასახლებული პუნქტი, მათ შორის მაკეევიჩა გათავისუფლეს, - ინფორმაციას უკრაინული მედია ლუგანსკის საოლქო სამხედრო ადმინისტრაციის ხელმძღვანელ სერჟი გაიდაიჩი დაყარდა. გაიდაიჩის თქმით, მაკეევიჩა გათავისუფლება არის სვანტოვის გათავისუფლებისკენ გადადგმული ნაბიჯი. გაიდაიჩის ინფორმაციით, ბელოგოროვკა რუსული ძალების მხრიდან მუდმივი დაბომბვისა და თავდასხმების ქვეშაა და „სოფლიდან არაფერია დარჩენილი“.

ხერსონის ოლქის დეოკუპირებულ ბერისლავის რაიონში მტერმა თითქმის ყველა კრიტიკული ინფრასტრუქტურის ობიექტი, ტყის ტერიტორია, საცხოვრებელი კორპუსები და სამედიცინო დაწესებულებები დაანადგურა, - ინფორმაციას უკრაინული მედია ბერისლავის სამხედრო ადმინისტრაციის ხელმძღვანელ ვოლოდიმირ ლიტვინოვზე დაყარდა. ლიტვინოვის თქმით, ახლად გათავისუფლებულ დასახლებებში, მათ შორის ქალაქ ბერისლავში, სტაბილიზაციის ღონისძიებები გრძელდება. „ახლანა გათავისუფლებულ დასახლებებში, მათ შორის, თავად ქალაქ ბერისლავში, სტაბილიზაციის ღონისძიებები გრძელდება. მოსახლეობის რაოდენობა აშუამდ რაიონის ტერიტორიაზე დაახლოებით 35 ათასია, რუსეთის ფედერაციაში სრულმასშტაბიანი შეჭრის დროისთვის კი 96 ათასი იყო“, - განაცხადა ლიტვინოვმა. როგორც მან აღნიშნა, მტერი აგრძელებს დეოკუპირებული ბერისლავის დაბომბვას, ამიტომ უკიდურესად რთულია ტერიტორიისა და კრიტიკული ინფრასტრუქტურის ობიექტების ნაღმებისგან გაწმენდა.

მოამზადა ნაირა ფუტაბაძემ

პროფესიული განათლების მიღების მსურველთა რისხვი იზრდება

მე-3 გვერდიდან

გმუშაობთ მნიშვნელოვან პროფესიულ საგანმანათლებლო პროგრამაზე, ეს გახლავთ მესამე და მეოთხე დონის ელექტრონიკოსობა, როდესაც დამსაქმებლებთან კომუნიკაცია გვაქვს, აბსოლუტურად ყველა მათგანი აღნიშნავს კარგი ელექტრონიკოსის ნაკლებობას, მშენებლობა იქნება თუ ენერჯო-პრო ჯორჯია“ ავიღოთ. ყველა კომპანიაში კარგი ელექტრონიკოსი ჭირს. გადავწყვეტეთ მესამე და მეოთხე დონის საბაზო და საშუალო საფეხურის პროგრამები გავაკეთოთ და შევთავაზოთ საზოგადოებას. ვერ გეტყვი ამ პროგრამების განხორციელების პერიოდს, დამოკიდებულია ბევრ ძვირადღირებულ აღჭურვილობაზე. სახელმწიფომ დაგვფინანსა და მიმდინარეობს ამ აღჭურვილობის შექმნა, ამასთან, ლაბორატორიების მოწყობა დიდ სირთულეებთან და დროსთან არის დაკავშირებული, მაგრამ აუცილებლად გავაკეთებთ. გარდა ამისა, ბუნებრივია, ვგეგმავთ მოკლევადიან მომზადება-გადამზადების პროგრამებს დამსაქმებლებთან შეთანხმებით, თუკი ეს პროფესიული საგანმანათლებლო პროგრამები, რომლებიც დავისახელებთ, გაივლის ავტორიზაციას და განხორციელებას დაიწყებთ, ცალკეულ მოდულებსაც ავიღებთ და

მოკლევადიან მომზადება-გადამზადების პროგრამებს გავაკეთებთ, თუნდაც ისეთი, როგორიცაა შინ მოვლა. ავადმყოფის შინ მოვლა ძალიან პრობლემატურია და არ გვყავს სპეციალისტი, ამიტომ საჭიროა კვალიფიციირებული ექთნები გადავამზადოთ. არაერთ საკითხზე შევითანხმებთ კლინიკებთან. „ევექსის“ კლინიკები ძალიან კარგად თანამშრომლობენ ჩვენთან და ამ მიმართულებითაც ვაპირებთ გაძლიერებას. ვნახოთ, ყველაფერი დამსაქმებლების აქტიურობაზე დამოკიდებულია.

- გაქვთ თუ არა ასაკობრივი ზღვარი ჩარიცხული სტუდენტებისთვის?

- საბაზო განათლება არის მესამე დონის პროგრამებისთვის აუცილებელი, მაგრამ ზედა ზღვარი არ არსებობს. ჩვენ პრაქტიკოსი ექთნის პროგრამაზე 65 წლის სტუდენტიც გვყავდა. ახლა მეფუტკრეობაზე გვყავს და ეს პრობლემა არ არის. პერსონალიც ამ მიმართულებით გადამზადებულია. არა მარტო ზრდასრულთა განათლების, ინკლუზიური განათლების მიმართულებითაც სერიოზულად გმუშაობთ. წელს სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე 3 სტუდენტი მივიღეთ. მათთვის გვყავს სპეციალისტიც, სპეციალური განათლების მასწავლებელი. აქვე, მაღლობა მინდა გადავუხადო კერძო და სა-

ჯარო სკოლების დირექტორებს, არნახული აქტიურობით გამოირჩევიან ისინი და მუდმივად ცდილობენ, მიაწოდონ ჩვენი სახსრები თავიანთ სკოლებს. ვფიქრობ, მათთან განსაკუთრებულად მჭიდრო თანამშრომლობით, ჩვენ ძალიან ბევრ მოსწავლეს საბაზო განათლებიდან შემოვიყვანთ პროფესიულ განათლებაში. თქვენი გაზრდის საშუალებით, კიდევ ერთხელ მათ მაღლობა მინდა ვუთხრა და ვთხოვო, უფრო აქტიურად ითანამშრომლონ ჩვენთან და მეტი ინფორმაცია მიაწოდონ მოსწავლეებს.

- როგორც მიხვდით, პროფესიულ სასწავლებლებს აქცენტი გაკეთებული გაქვთ ამ ეტაპზე ბაზარზე დეფიციტურ პროფესიებსა და კადრებზე...

- დიახ, დამსაქმებლებთან კომუნიკაციის გარეშე ვერაფერს გავაკეთებთ. დამსაქმებელმა იცის, რა ესაჭიროება. ვერ ვეტყვი, მაგალითად, ვერც ბათუმის რეფერალურ კლინიკას, ვერც ენერჯო-პრო ჯორჯიას“, რა სპეციალისტი ესაჭიროება. ისინი გვეუბნებიან და ჩვენ ამის მიხედვით ვმუშაობთ და ვამზადებთ, მათივე აქტიურობით და მონაწილეობით. მაგალითად, ვიწყებთ ტრენინგებს „ევექსის“ ჰოსპიტლების ექთნებთან, რომლებიც ჩვენს პროგრამებში მომავალი პროფესიული განათლების მასწავლებლები იქნებიან. ისინი არაჩვეულებრივი სპეციალისტები არიან, სტუდენტთან მუშაობის პედაგოგიური უნარების გამოუმუშავებამ კი ჩვენი ტრენინგები დაეხმარება.

საქართველოს ევროკომისარი ოლივერ ვარკვი ეწვევა

დღეს საქართველოს სამუშაო ვიზიტით ევროკომისარს ოლივერ ვარკვი ეწვევა. მთავრობის ადმინისტრაციის ინფორმაციით, ვიზიტის ფარგლებში დაგეგმილია პრემიერ-მინისტრისა და ევროკომისარის პარისპირ და გაფართოებულ ფორმატებში შეხვედრა.

მთავრობის ადმინისტრაციაში 14:00 საათზე ირაკლი ღარიბაშვილისა და ოლივერ ვარკვის ერთობლივი პრესკონფერენცია გამართდება.

დღესვე ევროკომისარი პარლამენტის თავმჯდომარე შალვა პაპუაშვილს შეხვდება.

ამირან ბუჩიქაძე

ნარკოტიკულ ეკლავიდალს ემოციურ სკოლაში შეხვედრა მოუწყვას

მე-6 გვერდიდან

პანდემიის პერიოდში გოგირა ბულგარეთის რესპუბლიკაში ჩატარებულ საერთაშორისო ტურნირს ოქროს ლომის გამარჯვებული გახდა, თუმცა მისი სპორტულ კარიერაში ყველაზე ეფექტიანი მიმდინარე წელია. ჯერ იყო და, ბრიუსელში ჩატარებულ საერთაშორისო ტურნირზე ორივე მკლავში პირველი ადგილი დაიკავა, ხოლო ავვისტოში ქალაქ პარიზში ჩატარებულ მსოფლიო ჩემპიონატზე ოქროს ორი მედალი დაისაკუთრა მსოფლიო ჩემპიონის წოდებით კატეგორიაში ასპარეზობისას.

გოგირას ბოლო მიღწევებში ლომის წილი აქვს თანასოფელ ბიზნესმენს ლევან ხიმშიაშვილს. ლევანი მას სპონსორობას პირდაპირ გერმანიაში დაგეგმილ შეხვედრაში მონაწილეობისთვის. გერმანელი სპორტსმენი, რომლის წონა 130 კილოგრამია, ქართველ მკლავჭიდელს ორთაბრძოლაში იწვევს.

სპორტულ მიღწევებს გოგირა აჭარის 21 წლამდე მკლავჭიდელთა ნაკრების უფროს მწვრთნელობას უთავსებს. მისი წარმატებები ყველაზე მეტად მშობლებს - შუშანა და ნუგზარ ხიმშიაშვილებს, მეუღლე თამარ აბულიშვილს ახარებთ. გოგირა უკვე ქვეყანას ორ ვაჟს უზრდის.

ალიარბულ მკლავჭიდელს მიესალმნენ და შემდგომი წარმატებები უსურვეს შუაგვის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს თავმჯდომარე როსტომ ლორთქიფანიძემ, მოადგილე გიორგი კეკელიძემ, მერის პირველმა მოადგილე მირიან აბაშიძემ, მოადგილე რუსუდან შავაძემ, შუაგვის რესურსცენტრის უფროსმა ელუარდ გოგრაჭაძემ, ნიგაზულის საჯარო სკოლის პედაგოგებმა ვასო ხიმშიაშვი-

ლმა, თეა ცინცაძემ, ჯემალ კეკელიძემ, ჟურნალისტმა ოთარ ცინარიძემ, მსოფლიო ჩემპიონმა მკლავჭიდელს ლევან პოლოსიანმა, ბიზნესმენმა ლევან ხიმშიაშვილმა, სოფლის მკვიდრმა გურამ ხიმშიაშვილმა, მოსწავლეებმა.

სპორტსმენმა დამსწრე საზოგადოებას მაღლობა გადაუხადა.

- პირველი შემთხვევაა, როცა ნიგაზულის სკოლა სახელოვან თანასოფელ სპორტსმენს შეხვედრას უწყობს. გოგირა ამას თავისი მიღწევებით, გამორჩეული ხასიათით, საზოგადოებაში მოპოვებული პატივისცემით კიდევ იმსახურებს. მას ოცდაათი წელი შეუსრულდა, მაგრამ აქტიურ სპორტს არ ტოვებს და მომავალშიც არაერთ წარმატებას გვპირდება, - გვითხრა ნიგაზულის მეჩეთის იმამმა, პენსიონერმა პედაგოგმა თემურ ხიმშიაშვილმა.

რაში ხარჯავენ ვიზიტორები ფულს საქართველოში?

სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის მონაცემებით, ამა წლის მე-3 კვარტალში საქართველოს ტერიტორიაზე დაფიქსირდა საერთაშორისო არარეზიდენტი მოგზაურების 2,3 მილიონი შემოსვლა, რაც 2,8-ჯერ აღემატება შარშანდელ შესაბამისი პერიოდის მაჩვენებელს. ამავე პერიოდში 1,6 მილიონს მიაღწია საერთაშორისო ვიზიტორების რაოდენობა, რაც 2,5-ჯერ მეტია წინა წლის ანალოგიური პერიოდის მაჩვენებელზე. „საქსტატი“ ცნობით, ვიზიტორების ყველაზე დიდი რაოდენობა - 443,6 ათასი დაფიქსირდა რუსეთის ფედერაციიდან, რაც ვიზიტორთა ჯამური რაოდენობის 27,7 პროცენტს შეადგენს. მეორე ადგილზეა სომხეთი 15,3%-იანი წილით, ხოლო მესამეზე - თურქეთი 13,7%-იანი წილით. შესაბამისად, ვიზიტების ყველაზე დიდი რაოდენობა განხორციელდა რუსეთის ფედერაციის (533,2 ათასი), სომხეთის (326,0 ათასი) და თურქეთის (281,3 ათასი) მოქალაქეების მიერ. ამასთან, მიმდინარე წლის მე-3 კვარტალში განხორციელებული ვიზიტების გაწეული ხარჯები 4,6 მილიარდ ლარს გაუტოლდა, ვიზიტზე საშუალო ხარჯმა კი 2 411,4 ლარი შეადგინა.

საანგარიშო პერიოდში საქართველოს არარეზიდენტი ვიზიტორების მიერ ვიზიტზე გაწეული საშუალო ხარჯების განაწილება, ხარჯების კატეგორიების მიხედვით, ასე გამოიყურება:

განთავსება - 985,8 ლარი; საკვები და სასმელი - 719,4 ლარი; საყიდლები - 232,4 ლარი; ადგილობრივი ტრანსპორტი - 218,3 ლარი; გასართობი, გამაჯანსაღებელი, კულტურული და სპორტული ღონისძიებები - 188,2 ლარი; სხვა ხარჯი - 67,3 ლარი.

ამირან ბუჩიქაძე

Table with 5 columns: მთავარი რედაქტორი (მარინა მითაიშვილი), გამომცემი რედაქტორი (ნიკა შერვაშიძე), რედაქცია პასუხს არ ავებს უცხოური პრესის თარგმნილი მასალების, ფაქტების, ინფორმაციის სიზუსტეზე, ავტორთა სახელწოდებების შინაარსსა და სტილზე, გამომცემელი - შპს «ბანკიი აპარა და ალპარი», კოორდინირებული მომსახურება - შპს «კოლორ პრინი», მის: ქ. თბილისი, ქ. ბაგდავაძის ქ. №3, მისამართი: 6000, ბათუმი, გრიგოლშვილის ქ. №2, ტელ: 27-13-31, აიწყო და აკაპალონა, განუთ აპარისი კომპ. ცენტრი, დირექტორი (მამუკა ბერიძე).

ქორეოგრაფ შალვა ბოზუაძის ვარსკვლავი გაუსხნის

მანანა კიბიშვილი 598 24 94 97

ბრწყინვალე ქორეოგრაფსა და პიროვნებას ბათუმის საზაფხულო თეატრის წინ სახელობითი ვარსკვლავი გაუსხნის

მანამდე მკურნალობით გადაჭედულ საზაფხულო თეატრში ენვერ ხაბაძის სახელობის ქართული ნაციონალური ცეკვის სახელმწიფო აკადემიურმა ანსამბლმა „ბათუმმა“ მის მთავარ ქორეოგრაფ შალვა ბოზუაძის იუბილესადმი მიძღვნილი კონცერტი გამართა.

იუბილარის ბიოგრაფია ვრცლად წარმოადგინა მომღერალმა შოველ გუგუშაშვილმა...

ბათუმში დაიბადა და გაიზარდა, აქვე დაამთავრა სკოლა. პირველი პროფესიული ნაბიჯები ქართულ ცეკვაში მოსწავლე ახალგაზრდობის სასახლის ანსამბლ „მერცხალში“ გადადგა. გაუმართლა, რომ ამაში ჩვენი ბრწყინვალე შემოქმედები დაეხმარნენ, რომელთა შორის გახლდათ გივი ჩხილაძე, რეზო ჭანიშვილი, თამაზ ბეჟანიძე, მოგვიანებით - თემურ ბიბილავი.

შემოქმედებითი გზა სრულიად ახალგაზრდა დაიწყო. სხვათა შორის, სწორედ „მერცხალში“ ცეკვის დროს შეხვდა დიდ ილიკო სუსნიშვილს, რომლის ანსამბლში თავდაუზოგავი შრომით, გამორჩეული ნიჭისა და მაღალი პროფესიონალიზმის მეორებით ერთ-ერთი წამყვანი სოლისტი გახდა. მან ამ ანსამბლის წევრობა არა მხოლოდ გამორჩეული, ურთულესი, სახასიათო სილოებით, არამედ როგორც საუკეთესო თვისებებით დაჯილდოებულმა ადამიანმა დაიმსახურა. უსაზღვროდ ბედნიერია, რომ ჯერ კიდევ მერვე კლასის მოსწავლეს საშუალება მიეცა, მელიტონ კუხიანიძის სახელობის სიმღერისა და ცეკვის სახელმწიფო ანსამბლის მსახიობ-მოცეკვავე გამხდარიყო, რაც ანსამბლის მანინდელი სამხატვრო ხელმძღვანელის, ქართული ქორეოგრაფიის მეტრის, საქართველოს სახალხო არტისტ ენვერ ხაბაძის დამსახურებაა.

1981 წელს იგი ქუთაისის სიმღერისა და ცეკვის სახელმწიფო ანსამბლში მიწვევის მსახიობ-მოცეკვავედ წამყვანი სოლისტის რანგში, რომლის სამხატვრო ხელმძღვანელი მაშინ საქართველოს სახალხო არტისტი, ლოტბარი ჯემალ ჭკუასელი გახლდათ, მთავარი ქორეოგრაფი კი ხელოვნებათმცოდნეობის დოქტორი, პროფესორი რეზო ჭანიშვილი. სწორედ ამ დიდ ხელოვანს უკავშირებს ბატონი შალვა მის დღევანდელ შემოქმედებით წარმატებას. ქუთაისში, ანსამბლის პარალელურად, მუშაობდა ხელოვნების სკოლის მთავარ ქორეოგრაფად და ბავშვთა ესთეტიკური აღზრდის სახლის ქორეოგრაფიული განყოფილების ხელმძღვანელად. ამავდროულად დაამთავრა ქუთაისის პოლიტექნიკური ინსტიტუტის საზოგადოებრივი ფაკულტეტი ქორეოგრაფიის კვალიფიკაციით.

1991 წელს მიწვევით იწვებს მუშაობას ქართული ცეკვის სახელმწიფო აკადემიურ ანსამბლში (სუხიშვილები) უმაღლესი კატეგორიის მსახიობ-მოცეკვავედ. ამ პერიოდში ინდივიდუალური პარტიების შესრულებისას, შექმნა საკუთარი ინტერპრეტაციები ცეკვებში: „ყაზბეგური“, „აბრავული“, „ხეკარი“, „სვანური“, ხორუმის „დაზვეგრა“, „განდაგანა“, „ბაღდადური“. პარალელურად, 1994-2003 წლებში, მუშაობდა თბილისის ოპერისა და ბალეტის ბავშვთა ქორეოგრაფიულ ანსამბლ „მეჩიბრის“ მთავარ ქორეოგრაფად.

შალვა ბოზუაძემ 2003 წელს შექმნა ანსამბლი „კავკასიონი“, რომელმაც რამდენიმეთვიანი ტურნე გამართა მსოფლიოს დიდ ქვეყნებსა და ცნობილ სცენებზე. ეს იყო დაუვიწყარი თვეები, არაჩვეულებრივი შოუები, სადაც კიდევ ერთხელ დადასტურდა მისი მაღალი პროფესიონალიზმი. სასიხარულოა, რომ ლამაზ ტრადიციებს ბატონი შალვას შვილი - ლევანიც ავრძელებს. ნიჭიერი მამა-შვილის შემოქმედებითი ტანდემი ანსამბლ „კავკასიონში“ იწყება...

იუბილზე გულთბილად მიიღონ ბატონი შალვას გამზრდელი მამა გოგი ბოზუაძე და უნიჭიერესი ახალგაზრდა მსახიობი-მოცეკვავე შოთა აბულაძე, რომელთანაც იუბილარს განსაკუთრებული ურთიერთობა აკავშირებდა.

შალვა ბოზუაძის მუშაობა ანსამბლ „ბათუმში“ 2010 წელს იწყება. ანსამბლში ახალი, ნიჭიერი მთავარი ქორეოგრაფის მოყვანა ანსამბლის სამხატვრო ხელმძღვანელის, შესანიშნავი ბათუმელის, თავისი საქმის პროფესიონალის თემურ ბოლქვაძის ჩანაფიქრი იყო. სწორედ მან დაუბრუნა ბათუმს ბატონი შალვა, ჩააბარა ანსამბლი და თავდადებით დაუდგა გვერდით. ამ ხნის განმავლობაში შალვა ბოზუაძის ანსამბლში დადგმული აქვს 13 ქორეოგრაფიული კომპოზიცია. აქედან მისი საავტორო ნამუშევრებია: „იმერხელი“, ფზოველთა „გაჯარდენი“, „თუშ ქალთა სავედრებელი“.

ბატონმა შალვამ სიყვარულით შექმნა ლამაზი ოჯახი. ავტო უკვე 40 წელია, მას მხარს უმჭერენ მისი დედა და მამა. შალვას მიღწევების ღირსეული მემკვიდრეა მისი თანადგომის შედეგია.

ქართული ხალხური ცეკვისა და ქორეოგრაფიის განვითარებაში შეტანილი განსაკუთრებული წვლილისთვის შალვა ბოზუაძე დაჯილდოებულია ღირსების მედლითა და ორდენით. გახლავთ საქართველოს ქორეოგრაფიის მოღვაწეთა კავშირის აჭარის რეგიონული ორგანიზაციის საბჭოს თავმჯდომარის პირველი მოადგილე, ეწვევა მედავოგიურ საქმიანობას ბათუმის ხელოვნების სასწავლო უნივერსიტეტში ქორეოგრაფ-რეპეტიტორის მეოთხე-მეხუთე საფეხურის პროფესიულ საგანმანათლებლო პროგრამებზე, არის ხალხური ხელოვნების სკოლაში ქართული ცეკვის მიწვეული პედაგოგი.

პანდემიის გამო ბოლო ორი წელი ხელოვანებისთვისაც რთული იყო, მაგრამ ამ პერიოდშიც მოახერხა „ბათუმმა“ დიდი სიციარიელის შეგება - „ბათუმობას“ მიეძღვნა სახელმწიფო მუსიკალური ცენტრის ერთობლივი პროექტი, სადაც ანსამბლი „ბათუმი“ მთავარი მონაწილე იყო.

შარშან ნოემბერში მათ კიდევ ერთი საინტერესო ერთობლივი პროექტი განახორციელეს - ვეტერან მოცეკვავეთა კლბის პრეზენტაცია. კლბში კომპოზიციების დამდგმელი ქორეოგრაფი რეზო ჭანიშვილი და მონაწილეობა მიიღო მრავალფეროვნების ავტორი სწორედ შალვა ბოზუაძე. სადამო მიეძღვნა საქართველოს სახალხო არტისტ ენვერ ხაბაძის ხსოვნას (კლბის შექმნის იდეის ავტორი მუსიკალური ცენტრის მთავარი ადმინისტრატორი ჯაბა სალუქვაძეა). კლბმა დიდი მოწონება დაიმსახურა. მკურნალებ

ლომ იხილა თაობათა შემოქმედებითი ტანდემი, საკონცერტო ვერსიის პრეზენტაციაში ანსამბლის ახალი თაობაც მონაწილეობდა. შარშან „ბათუმში“ „წლის საუკეთესო შემოქმედებითი კოლექტივის“ ნომინანტი გახდა.

ბატონი შალვა რჩება ქართული ქორეოგრაფიული ხელოვნების განვითარების ერთგული, გვერდის კვლავ დაამკვიდრებს ახალ საცეკვაო კულტურას. ხსენებულ კონცერტზე მოწოდების სიმალღზე იდგა „ბათუმი“. 16 საცეკვაო ნომერი შესრულდა და ზუსტად ამდენჯერ დარბაზში მსურველ ტაშით, ფეხზე ამდგარმა დააჩილოვა მოცეკვავეები. რა თქმა უნდა, ეს ტაში ეკუთვნოდა ყველას, ვინც დღეს მოღვაწეობს ენვერ ხაბაძის სახელობის ქართული ნაციონალური ცეკვის სახელმწიფო აკადემიურ ანსამბლ „ბათუმში“ (სამხატვრო ხელმძღვანელი - თემურაზ ბოლქვაძე, მთავარი ქორეოგრაფი - შალვა ბოზუაძე, რეპეტიტორ-ქორეოგრაფები - ნუგზარ მიქაძე და მირანდა ბაღდადიშვილი). მისმა თითოეულმა წევრმა, რომ იტყვიან, სული და გული დაღობს სცენაზე და ეს ყველაფერი ბატონი შალვას დიდი სიყვარულით კეთდებოდა - მას ამ დღეს გულუხვად დაუბრუნდა ის სიბოთა და სიყვარული, რასაც ამდენი წელი თავადაც გასცემს. ვინც სადამოს ესწრებოდა, ყველა დამეთანხმება, რომ ეს იყო ქართული ქორეოგრაფიის, ქართული გენისა და სულის დიდი დღესასწაული. ბათუმელთა დიდი სიხარული გაიზარდა სხვადასხვა რეგიონიდან ჩამობრძანებულმა სტუმრებმა.

სადამოში მონაწილეობდა ქალაქ ბათუმის ხალხური სიმღერის გაუთა ანსამბლი (სამხატვრო ხელმძღვანელი - მერაბ ბოჭორიშვილი, ლოტბარი - თემურაზ ბოლქვაძე). ამდღევანდელი იყო ბატონი შალვასა და მისი მეგობრების - ელდარ მუყვას, გიზო სარჯველაძის, მერაბ ლოქიძის, გელა აკაბარავას, ნუგზარ მიქაძის (ცეკვა, ასევე ვეტერანი მოცეკვავეების, რომელთაც მთელი დარბაზი ფეხზე დაუდგა.

ბოლოს ყველამ საზაფხულო ფილარმონიის წინ გადაინაცვლა, სადაც ბათუმის მერმა არჩილ ჩიქოვანმა, მერიის კულტურის ცენტრის ხელმძღვანელმა ირაკლი შაფათავამ საზოგადოებასთან ერთად ამდგარ ხელოვანს სახელობითი ვარსკვლავი გაუსხნეს.

ყველამ გულით მიულოცა ბრწყინვალე ქორეოგრაფს შესანიშნავი დღე, რომელიც უკვე ისტორიის კუთვნილებდა.

მანანა ხაჯიშვილი, აჭარის განათლების, კულტურისა და სპორტის მინისტრი:

მოხარული ვარ, რომ დღეს ბათუმში კიდევ ერთხელ შედგა ჩვენი ყველაზე დიდი სიმდიდრის, ჩვენი კულტურის ქვაკუთხედის - ფოლკლორის ზეიმი და ადამიანი, ვისაც ამ ხელოვნებაში აქვს ნათქვამი თავისი სიტყვა, გამორჩეული ხელწერის მქონე ქორეოგრაფი შალვა ბოზუაძე დღეს იუბილარია. ამ სადამოს კიდევ ერთხელ გამოჩნდა მისი თავდაუზოგავი შრომის, კულტურის სიყვარულის შედეგი. დღეს ფოლკლორის სიყვარულით, მომავლის იმედით გამსჭვალული არაჩვეულებრივი სადამო შედგა. დღევანდელ დღეს ვულოცავ განსხვავებული შემოქმედებითი ხელწერის მქონე ადამიანს, რომელმაც არა მხოლოდ ამ, არამედ არაერთ სხვა ანსამბლთან ერთად შექმნა თავისი შემოქმედება. დიდი იმედი გვაქვს, კიდევ არაერთი თაობა, რომელსაც იგი თავისი ოსტატობას გაუზიარებს, დიდ სიტყვას იტყვას. ვულოცავ ჩვენს ქალაქს შალვა ბოზუაძის საიუბილეო თარიღს და ვარსკვლავის გასხნას.

ირაკლი შაფათავა, ბათუმის მერიის კულტურის ცენტრის ხელმძღვანელი:

ბატონი შალვა უდიდესი პიროვნებაა, ბედნიერი ვარ, რომ მასთან მაქვს შემოქმედებითი ურთიერთობა. ძალიან დიდი ხელოვანია და მისი შემოქმედება ყველამ გნახეთ. დარწმუნებული ვარ, კიდევ ბევრჯერ გავგახარებს.

ირაკლი შაფათავამ ქართული საცეკვაო ხელოვნების პოპულარიზაცია-განვითარებაში და ხანგრძლივი, ნაყოფიერი შემოქმედებითი საქმიანობისთვის ბათუმის კულტურის ცენტრის სახელით მაღლობის სიგელი გადასცა შალვა ბოზუაძეს.

მერაბ დოლიძე, ქორეოგრაფი:

შალვას გამორჩეული სტილით დღესაც ცეკვავენ სუხიშვილები

ში, იმდენად დიდი მოცეკვავე გახლდათ. ძალიან უტყუარი და ერთგული მეგობარია. ინიციატორია სიხალხების, დიდი ვარსკვლავია და ღირსია ამ ვარსკვლავის, უდიდესი შემოქმედი პიროვნებაა. დიდი ენვერიდან მოდიოდა შესანიშნავი ტრადიცია - უნდა გიხაროდეს ანსამბლში მოსვლა, სადაც ჩახუტება უნდა იყოს, შენი ოჯახით გიყვარდეს და ეს ყველაფერი დღეს რომ გრძელდება, სწორედ შალვას დამსახურებაა.

ზორბეგ სულაბერიძე, ქორეოგრაფი, საქართველოს სახალხო არტისტი:

შალვა ძალიან ნიჭიერი ადამიანია, არაჩვეულებრივი პიროვნება, რომელმაც მართლაც ბრწყინვალე ცეკვები გამოიტანა დღეს არაჩვეულებრივი დადგმით. 81 წლის ვარ, ბათუმში წამოსვლა მიჭირდა, მაგრამ რომ დავრჩენილიყავი, თურმე ძალიან ბევრს დავკარგავდი. განარბულიც ვარ, ადელგებულციც, სიყვარული და სიბოთა მალაპარაკებს. მინდა, რომ ეს ადამიანი იყოს ჩანართელად, ბედნიერად, იმითომ რომ ასეთი ადამიანები ძალიან ცოტანია არიან, შალვა გოგუაძე მოვლენა და ამას გულით ვამბობ. მინდა იყოს ჩანართელად, კიდევ დიდხანს აკეთოს თავისი საყვარელი საქმე.

შან ზვალთაძე, ხელოვნებათმცოდნეობის დოქტორი, პროფესორი:

შესანიშნავი, ძალიან მაღალი დონის სადამო იყო. ბატონი შალვა მართლაც დამსახურებულია, 60 წელი არც ბევრია, მაგრამ არც ცოტა. მან ამ ხნის განმავლობაში ძალიან დიდი საქმეები აკეთა როგორც დიდმა ხელოვანმა, შემსრულებელმა და დღეს წარმოგვიდგა როგორც ხელმძღვანელი, ქორეოგრაფი, ვფიქრობ, რომ ეს არის ხელოვნების უმაღლესი დონე და ნამდვილად მისალოცია აკადემიურის წოდება. მას აქვს თავისი შემოქმედების, სტილის საკუთარი ხელწერა და ბედნიერი კაცი იქნება, რომ როცა ასი წლის შემდეგ ამ ქვეყნიდან წავა, ეს დარჩება ქვეყანას და სამშობლოს. ის მართლაც, დიდი ხელოვანია, საინტერესო და მნიშვნელოვანი.

შალვა ბოზუაძე:

მაბედნიერებს, მაგებს დღევანდელი დღე. მიხარია, რომ ამდენი ადამიანი, მეგობარი ჩამოვიდა. დღეს აჭარაში ქართული ცეკვის ზეიმი. მაღლობა ყველას - მოცეკვავეებს, მუსიკოსებს, ყველას, ვინც გული ჩაღობს ამ სადამოში. თქვენ ბევრნი ხართ. ასეთი რამ ცხვრებაში ერთხელ ხდება. ამიტომ დიდი ემოციური დატვირთვა. ალბათ სამოცი წლის მანძილზე, რაც ცხოვრებაში სირთულეები მქონდა, რა თქმა უნდა, იყო, დღევანდელმა დღემ გადაფარა. ძალიან დიდი პოზიტივი წამოვიდა და იმხელა სიბოთა და სიყვარული ვიგრძენი ადამიანებისგან, რომ ყოველგვარ მოლოდინს გადააჭარბა. სიყვარული კი მამოძრავებელი ძალაა, ამის გარეშე არაფერი ხდება. ძალიან დიდხანს გამყვება ეს უბედნიერესი დღე.

განთი „აჭარა“ და მისი მკითხველები უერთდებიან მილოცვებს!

